

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ
ชื่อและนามสกุลผู้วิจัย	นางพรลณี หัยรัตน์
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะอาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ธรรมรส โชติบุญชู 2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีร์ปภรณ์ 3. รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร
ปีการศึกษา	2538

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 138 คน และผู้สอนจำนวน 189 คน จากวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 33 แห่ง ทั่วประเทศ ที่เปิดสอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนมีความเห็นต่อองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจว่า ควรจะมีสมรรถภาพหลาย ๆ ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 15 สมรรถภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครูอยู่ในระดับมากที่สุด ความสำคัญรองลงมาตามลำดับคือสมรรถภาพด้าน คุณธรรม จรรยาบรรณ ด้านการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวางแผนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู ด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ และอันดับสุดท้ายด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนมีความคิดเห็น

ต่อคุณลักษณะที่สำคัญของผู้สอนนอกเหนือจากเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบคุณลักษณะทุกข้อ โดยภาพรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะที่มีค่าสูงสุด คือ ความรับผิดชอบ รองลงมาตามลำดับคือ คุณลักษณะด้านการทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความอดทน ใฝ่รู้ ขยันหมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเมตตากรุณา และเสียสละ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ในด้านคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่าโดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title : A Study on the Component of Competency Criteria of Teaching Profession in the Department of Business Home Economics.

By : Mrs. Pornlinee Chairat

Degree : Mastor of Education

Major Field : Educational Administration

School of : Educational Studies

Thesis Advisors : 1. Associate Professor Thammaros Chotigunjara
2. Associate Professor Dr.Preecha Kampirapakorn
3. Associate Professor Dr.Thong-in Wongsothorn

Academic year : 1995

ABSTRACT

At present , home economics business is taught by teachers who were not trained to specially teach the subject. In order to fulfill the objectives of the course as stipulated in the curriculum, it is imparative that the criteria for recruiting and selecting teachers to teach the subject be developed. This study aimed to compare the opinions of college administrators and supervisors and those of vocational college teachers, regarding the factors comprising the criteria for judging the professional competency and the important characteristics of home economics business teachers as stated in the criteria for judging the competency of home economics business.

The research construct the researcher tool a questionnaire by using Rating Scale. The sample group of 138 college administrators, supervisors, and 189 vocational college teachers from 33 places which home economics business is taught.

The findings were as follows :

1. Home economics business teachers were expected to possess a number of professional competencies and each of these competencies should exist at a high level in 15 competencies. When each item was considered , the spirit of being a teacher category was regarded as that which home economics business teachers should possess the most. Ranked in decreasing order, other categories expected to be possessed by home economics business teachers were, virtue, studying and technical development, personal relationship,technics of instruction procedures, physical of learning and teaching, self - improvement, planning of lesson, evaluation procedure of learning and teaching,using educational program and method of instruction,using instructional material, personalities of people,vocational experience for instructor, behavior in business and management, and democrazy in practicing work and being

life, respectively. Regarding their opinions on the professional competencies of home economic business teachers, college administrators and supervisors not found significantly from vocational college teachers at the level of .05.

2. On the whole all important characteristics in the criteria for judging the professional competency of home economics business teachers were perceived to be highly important, with responsibility being the most important characteristic. Ranked in decreasing order, other categories expected to be possessed by home economics business teachers were making himself to be good sample, on time, resourcefulness, sincerity, tolerance, the desire to learn, creativeness, kindness and sacrifice, respectively. Regarding their opinions on the important characteristic of home economics business teachers, college administrators and supervisors on the whole not found significantly from vocational college teachers at the level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือ และความกรุณาของบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ดังนี้ รองศาสตราจารย์ธรรมรส โชติคุณุชกร ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ทองอินทร์ วงศ์โสธร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาใช้เวลาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขเป็นอย่างดีมาโดยตลอด พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรา สมประสงค์ และอาจารย์ ดร.วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบ ชี้แนะ เสนอข้อคิดเห็นในการสร้างแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล จนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย

คุณค่าจากงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

พรลินี ชัยรัตน์

ฉ
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมุติฐานของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	28
เกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ	28
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
สรุปการวิจัย	48
อภิปรายผล	49

ข
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	54
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ
ภาคผนวก ข	สำเนาหนังสือขอความร่วมมือ
ภาคผนวก ค	รายชื่อสถานศึกษาที่ทำการวิจัย
ภาคผนวก ง	แบบสอบถาม
ประวัติผู้วิจัย	97

ช
สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.1	จำแนกแรงงานที่มีอยู่และที่ขาดแคลนในธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	2
2.1	เปรียบเทียบจุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจในระดับ ปวช. และในระดับ ปวส.	17
3.1	แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกตาม ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ	25
4.1	แสดงคำร้อยละของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม	30
4.2	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	30
4.3	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา	31
4.4	ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนง วิชาคหกรรมธุรกิจ	32
4.5	ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์ สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	34
4.6	สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับ องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	36
4.7	ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับ คุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	38
4.8	ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตาม เกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	39
4.9	สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับคุณ ลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	41
4.10	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับ ผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจเป็นรายชื่อ	42
4.11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจเป็นรายชื่อ	44

ณ

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า	
4.12	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	45
4.13	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของ ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	46

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผลจากการประเมินแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ด้านแรงงานและการจ้างงาน พบว่ามีปัญหาการขาดแคลนแรงงานประเภทช่างฝีมือ ช่างเทคนิควิชาชีพไม่เพียงพอ กับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะมีปัญหาด้านคุณภาพของแรงงานแขนงวิชาชีพ คหกรรมและธุรกิจบริการในภาคธุรกิจเอกชน โดยที่ความต้องการแรงงานในตลาดแรงงานของ สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2535 - 2537 (กรมอาชีวศึกษา 2535: 20) ในปี 2535 ยังขาดแคลนแรงงานประเภทธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและธุรกิจภัตตาคารร้านอาหาร รวมทั้งสิ้น 142,455 คน แรงงานดังกล่าวจำแนกเป็นแรงงานประจำ 102,621 คน และแรงงานชั่วคราว 39,834 คน

สำหรับในปี พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ธุรกิจทั้ง 5 ประเภทดังกล่าวมีความต้องการเพิ่มอีก 109,856 คน และ 87,405 คน ตามลำดับ แรงงานที่ต้องการเพิ่มนี้ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในธุรกิจภัตตาคารร้านอาหาร ธุรกิจที่พักแรม และธุรกิจจำหน่ายสินค้า

ผลจากการศึกษา สํารวจแรงงานทั้งที่มี ที่ขาดแคลนและที่ต้องการเพิ่มในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2535 - 2537 โดยคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (กรมอาชีวศึกษา 2535: 22) ได้จำแนกแรงงานที่ต้องการเพิ่มในปี พ.ศ. 2535 - 2537 ตามประเภท ธุรกิจได้ดังนี้

ตารางที่ 1.1 จำแนกแรงงานที่มีอยู่และที่ขาดแคลนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ประเภทธุรกิจ	จำนวนที่ต้องการ			
	พ.ศ. 2535		พ.ศ. 2536	พ.ศ. 2537
	ประจำ	ชั่วคราว		
ที่พักแรม	30,857	14,001	27,703	30,127
นำเที่ยว	4,997	24,700	5,035	3,002
จำหน่ายสินค้า	13,387	4,368	26,815	17,305
ภัตตาคาร ร้านอาหาร	48,125	18,093	42,217	32,370
ขนส่งเอกชน	3,690	452	6,375	3,081
ขนส่งภาครัฐบาล	1,565	450	1,711	1,520
รวม	102,621	39,834	109,856	87,405

ที่มา : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง “แรงงานที่มีและที่ขาดแคลนในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว” โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2536: 304

ประเภทของธุรกิจดังกล่าวคือ ธุรกิจที่พักแรม นำเที่ยว ภัตตาคาร ร้านอาหาร เป็นธุรกิจ บริการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพคหกรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยังขาดแคลนแรงงานทางด้านนี้อยู่เป็น จำนวนมาก

ในด้านปัญหาการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2535: 4-7) พบว่าแม้ จะมีการพัฒนาคุณภาพการสอนของครู - อาจารย์ พัฒนาสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการจัดหลักสูตรให้มีเนื้อหา สาระครบถ้วนทั้งด้านความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม แต่การดำเนินการยังไม่บรรลุผล เพราะการเรียนการสอนยังเป็นการเรียนต่อระดับสูงขึ้น การขาด ครูวิชาชีพ อุปกรณ์และสถานฝึกอาชีพ หลักสูตรมีเนื้อหาสาระมากเกินไป นอกจากนั้นครูยังมิได้ ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการเสริมสร้างจริยธรรมคุณธรรมและสร้างนิสัยรักการทำงาน ทั้งที่ กรมอาชีวศึกษาจัดการศึกษาวิชาชีพเป็นเอกเทศ มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มขึ้นมาก มีการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในปี พ.ศ.2537 ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในช่วงต้นของแผนพัฒนาการศึกษาลำดับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) อัตราการเพิ่มของนักศึกษาในระดับปวช.ค่อนข้างสูง ในปีต่อมามีการดำเนินงานด้านหลักสูตร ปวช. พบว่า หลักสูตรไม่สามารถจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ความชำนาญตามที่ตลาดต้อง

การได้เต็มที่ (กรมอาชีวศึกษา 2534: 4-7) และผู้สำเร็จการศึกษามีปัญหาการว่างงานทำให้จำนวน นักศึกษามีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะแขนงวิชา คหกรรมศาสตร์ เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ส่วน สาขาช่างอุตสาหกรรม ยังมีนักศึกษาค่อนข้างคงที่ แต่จะเห็นได้ว่าตลาดแรงงานมีความต้องการ แขนงวิชาชีพคหกรรมในระดับกลางเพิ่มขึ้น และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแขนงวิชาชีพนี้ยังสามารถ ออกไปประกอบอาชีพอิสระได้เป็นอย่างดี ในขณะที่จำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนในแขนงวิชา วิชาชีพคหกรรมศาสตร์มีจำนวนลดลง เพราะมีตำแหน่งในหน่วยงานราชการน้อยมาก มีลักษณะ เหมือนเป็นผู้ว่างงาน ผู้ปกครองจึงไม่นิยมให้บุตรหลานของตนสมัครเข้าเรียนในแขนงวิชาชีพนี้

อีกประการหนึ่งคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแขนงวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ที่ออกไป ประกอบอาชีพอิสระก็มักไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้จะมีความรู้และทักษะในวิชาชีพเป็น อย่างดี เพราะขาดความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ กล่าวคือ สามารถผลิตได้ แต่ทำการจำหน่าย และจัดการไม่เป็น ปัญหาที่สำคัญคือ ผู้สอนไม่มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ทางการประกอบ ธุรกิจมาก่อน (กรมอาชีวศึกษา 2535: 4-7) ดังนั้นกรมอาชีวศึกษาจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาสมรรถภาพครูผู้สอนทางด้านคหกรรมให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับความต้องการของ ตลาดแรงงาน โดยจัดให้มีแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2533 เพื่อให้ผู้เรียนทาง แขนงวิชาชีพคหกรรมได้มีความรู้ ความสามารถ ทางด้านการประกอบธุรกิจการจัดการ ทั้งนี้เพื่อ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาตามยุทธศาสตร์เชิงรุกของกรมอาชีวศึกษาตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ซึ่งมุ่งพัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งทาง ด้านปริมาณและคุณภาพ ให้สามารถผลิตกำลังคนเพื่อประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับการพัฒนา ประเทศ โดยการเร่งรัดพัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีความรู้และทักษะสอดคล้องกับการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพอิสระ (กรมอาชีวศึกษา 2535: 44-50) โดยกำหนดไว้ในแผนงานและโครงการพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) ของกรมอาชีวศึกษา ระบุว่า “งานวิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษาในหน่วยศึกษานิเทศก์ มีเป้าหมายมุ่งที่จะ พัฒนาหลักสูตรวิชาคหกรรม ระดับ ปวช. ปวส. ปวท. และ ปทส. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึง พ.ศ.2539 และตั้งเป้าหมายนักเรียนกลุ่มคหกรรมทั่วประเทศจะมีประมาณ 21,112 คนในปี พ.ศ. 2539 เพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงาน”

แขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจเป็นวิชาชีพที่มุ่งผลิตผู้เรียนให้ออกไปเป็นแรงงานระดับกลาง ให้กับสถานประกอบการและออกไปประกอบอาชีพอิสระในภาคธุรกิจบริการ ไม่ได้เน้นการศึกษา ต่อ หลักสูตรในระดับ ปวช.และ ปวส. จึงเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ผู้เรียนที่จบในระดับ ปวช. ก็สามารถออกไปประกอบอาชีพอิสระหรือเข้าทำงานในสถานประกอบการที่เป็นธุรกิจบริการได้

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาสมรรถภาพในวิชาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตรนั้น การสร้าง

เกณฑ์การพัฒนาและการสรรหาผู้สอน จึงควรได้ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพของ ผู้สอนในแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ โดยที่ปัจจุบันผู้สอนในแขนงวิชาชีพนี้เป็นผู้สอนที่สอนอยู่ใน คณะวิชาคหกรรมศาสตร์และบริหารธุรกิจ ยังไม่มีผู้สอนในแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจโดยตรง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับ ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับ ผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรม ธุรกิจในสังกัดกรมอาชีวศึกษา
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศที่เปิดสอนวิชาคหกรรมศาสตร์ และบริหารธุรกิจ จำนวน 33 แห่ง ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา คหกรรมศาสตร์และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ทั้งหมด 132 คน
 - 2.2 ผู้สอนในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะวิชาบริหารธุรกิจ ทั้งหมด 189 คน
 - 2.3 ศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษาในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชา บริหารธุรกิจ ทั้งหมด 6 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยแนวคิดเกี่ยวกับ

1. สมรรถภาพของผู้สอนวิชาอาชีวศึกษาของเมเจอร์ และบีช (Mager and Beach 1976: 4-6) ซึ่งได้กล่าวถึงผู้สอนวิชาอาชีวศึกษาว่าควรมีหลักการสอนวิชาชีพ ดังนี้
 - 1.1 ผู้งานสอนตั้งแต่ขั้นเตรียม ขั้นพัฒนา และขั้นปรับปรุง
 - 1.2 มีความสามารถในการสอน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้สอน สามารถจัด

ห้องเรียน ประสานความร่วมมือ การใช้เทคนิควิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสมและได้ผล

1.3 ความสามารถในการสอนให้เกิดสมรรถภาพ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริงเป็นที่พอใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (กองมาตรฐานวิชาชีพครู 2529: 1-23) มี 11 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
- มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 3 การมุ่งพัฒนาผู้เรียน
- มาตรฐานที่ 4 การพัฒนาการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- มาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 6 การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร
- มาตรฐานที่ 7 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐานที่ 8 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- มาตรฐานที่ 9 การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ 10 การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
- มาตรฐานที่ 11 การแสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

3. มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายผู้สอน ของกองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (กองวิชาการบริหารงานบุคคล ก.ค. 2528: 6-7) ได้กำหนดคุณสมบัติหน้าที่ความรับผิดชอบและความรู้ ความสามารถ ไว้ดังนี้

- 3.1 ได้รับปริญญาตรีขึ้นไปทางการศึกษา หรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้
- 3.2 ทำการสอนและอบรมความรู้สามัญ และหรือวิชาชีพตามหลักสูตร
- 3.3 ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอน
- 3.4 รับผิดชอบปกครองดูแลความประพฤติ การรักษาวินัยและสุขภาพของนักเรียน
- 3.5 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมวิทยาการ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

- 3.6 ริเริ่มจัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ รู้จักใช้และเก็บรักษาสื่อ
- 3.7 รักษาวินัยและความประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและนักศึกษา
- 3.8 นิเทศหรือช่วยนิเทศในวิชาที่รับผิดชอบ
- 3.9 ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง
- 3.10 ให้บริการแก่ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา และชุมชนในด้านวิชาการ และ
ด้านอื่น ๆ
- 3.11 ปฏิบัติงานในลักษณะเฉพาะพิเศษตามลักษณะ ประเภทการศึกษา และระดับ
การศึกษา
- 3.12 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนที่มีต่อ
องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะ
ที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ แตกต่างกัน

นิยามศัพท์

1. วิชาชีพ หมายถึง กิจกรรมใดก็ตามที่มีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทาง
สติปัญญา ต้องอาศัยความรู้เฉพาะสิ่ง ต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นอย่างดี ต้องการความเจริญ
ก้าวหน้าที่ต่อเนื่อง เป็นอาชีพที่ต้องใช้เวลาเต็ม และการเป็นสมาชิกถาวร มีมาตรฐานของตนเอง
ให้บริการแก่คนอื่น และมีระบบองค์กรชัดเจนและเข้มแข็ง
2. มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง ข้อบัญญัติเป็นหลักเกณฑ์ในการเทียบหรือกำหนดแห่ง
วิชาชีพเมื่อมีสมาชิกที่ประกอบวิชาชีพเดียวกันจำนวนมาก จำเป็นต้องมีกติกา กฎเกณฑ์ ระเบียบ
เพื่อเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติ
3. เกณฑ์สมรรถภาพ หมายถึง ข้อกำหนดทางมาตรฐานเฉพาะตำแหน่ง ของสำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครู ที่จะใช้เป็นแนวทางในการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน ด้านสมรรถภาพของ
ผู้สอน ให้สอดคล้อง และสัมพันธ์กับหลักสูตรวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ ซึ่งครอบคลุมถึงคุณลักษณะ
ที่สำคัญของครูด้วย
4. องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพ หมายถึง ส่วนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ประกอบกัน
เป็นความสามารถเฉพาะวิชาชีพ

5. หลักสูตรคหกรรมธุรกิจ หมายถึง แขนงวิชาชีพหนึ่งของคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ที่ต้องเรียนวิชาประเภทคหกรรมศาสตร์ 900 คาบ และวิชาบริหารธุรกิจ 600 คาบ ใช้ผู้สอนในวิชาคหกรรม และบริหารธุรกิจรวมกัน เป็นหลักสูตรที่จัดให้มีขึ้นในปี พ.ศ. 2533 ของกรมอาชีวศึกษา
6. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และหัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ
7. ผู้สอน หมายถึง ผู้สอนในแขนงวิชาคหกรรมศาสตร์ และแขนงวิชาบริหารธุรกิจ
8. สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เปิดสอนแขนงวิชาคหกรรมศาสตร์และแขนงวิชาบริหารธุรกิจในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพ จะเป็นแนวทางในการสรรหาและพัฒนาผู้สอนในแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
2. คุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพ เป็นแนวทางสำคัญในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานตำแหน่งทางวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาของค้ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน
แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร วารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สอนดัง
ต่อไปนี้

1. ความหมายของสมรรถภาพ และสมรรถภาพของผู้สอน
2. สมรรถภาพของผู้สอนวิชาอาชีวศึกษาของเมเจอร์ และบีช (Mager and Beach)
3. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
4. มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายผู้สอนของกองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.)
5. จุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจในระดับ ปวช. และปวส.
6. มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของผู้สอน

1. ความหมายของสมรรถภาพและสมรรถภาพของผู้สอน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน 2525: 773) ให้ความหมาย
คำว่า สมรรถภาพ คือ สามารถ มาจากคำสันสกฤต (สมรต) แปลว่า ผู้สามารถ มาจากคำบาลี
แปลว่าความสามารถ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ คำว่าสมรรถภาพไว้คือ

แอนเดอร์สัน (Anderson 1969: 42) ได้ให้ความหมายว่า สมรรถภาพ หมายถึง
พฤติกรรมของครูที่เราสังเกตเห็นได้ และพฤติกรรมนั้นจะมีผลกระทบต่อกระบวนการเรียน
การสอนในทางบวก เช่น สมรรถภาพในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การใช้คำถาม
หลาย ๆ แบบ

กู๊ด (Good 1973: 121) กล่าวว่า สมรรถภาพ คือ ทักษะ มโนทัศน์ และเจตคติ ที่บุคคล
ต้องมีในการปฏิบัติงาน และสามารถนำเอาวิธีการ และความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับ

สถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่

กมล สุคประเสริฐ และคณะ (กมล สุคประเสริฐและคณะ 2523: 3) ได้ให้คำนิยามของ สมรรถภาพไว้ว่า สมรรถภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ อุปนิสัยหรือบุคลิกภาพ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนา

เจเลียว บุรีภักดี (เจเลียว บุรีภักดี 2531: 244) ได้กล่าวว่าสมรรถภาพ หมายถึง ความสามารถ (Ability) ของบุคคลเมื่อเทียบกับภาระงานอย่างหนึ่งที่ต้องทำ

โดยสรุป สมรรถภาพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ อุปนิสัย หรือบุคลิกภาพที่บุคลากรเฉพาะสาขาวิชาชีพจำเป็นต้องมีอย่างยิ่ง เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

ส่วนเรื่องสมรรถภาพของครุ นั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ดอดด์ (Dodl 1973: 194) ได้ให้ความหมายของคำว่า สมรรถภาพของครุ หมายถึง เจตคติ ความเข้าใจ ทักษะ และพฤติกรรมของครุที่จะเอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามของนักเรียน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

โคเกอร์ (Coker 1976: 54) ให้คำนิยามว่า สมรรถภาพของครุ หมายถึง ความสามารถของครุในการแก้ปัญหาที่ประสบ ครุที่สามารถแก้ปัญหาใดๆ เพียงด้านเดียวก็แสดงว่ามีสมรรถภาพในด้านนั้น ครุที่มีสมรรถภาพสูงจึงหมายถึง ครุที่ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหาทุกด้าน

มิลเลอร์ (Miller 1976: 4-11) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพของครุที่จำเป็นต้องมี คือ

1. เชี่ยวชาญในวิชาที่สอน
2. มีความเชี่ยวชาญดีเยี่ยมในเทคนิคการสอน
3. เป็นแหล่งความรู้และความคิดสร้างสรรค์
4. มีความรู้ และมีความประสงค์ที่จะประเมินวิธีดำเนินการ
5. มีความใคร่สอน
6. มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ชมพันธ์ ภูษธร ณ อยุรยา (ชมพันธ์ ภูษธร ณ อยุรยา 2519: 12) กล่าวว่า สมรรถภาพของครุ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ครุพึงมีในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และในปีถัดมา บรรจง ชูสกุลชาติ (บรรจง ชูสกุลชาติ 2520: 40-50) มีความเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านความเป็นครุ หรือมีวิญญาณครุ (Teaching Spirit) นั้นจะต้องประกอบไปด้วยความเป็นผู้ที่เชื่อถือได้ พุดจริงทำจริง และมีความจริงใจ ต้อง

เป็นผู้มีมารยาท ต้องเป็นผู้มีความใฝ่สูง ต้องเห็นเด็กมีความสำคัญ รู้จัก และเข้าใจเด็ก ว่าเด็กแต่ละคน มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความต้องการ และความสามารถ ต้องเป็นผู้ที่รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย ต้องเป็นผู้มีอุดมคติ มีหลักแห่งการดำรงชีวิต หลักแห่งความดี และหลักแห่งการกระทำ ต้องไม่เล่นพรรคเล่นพวก ต้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ ต้องมีความรักโรงเรียน ต้องมีความอดทน ต้องเป็นผู้มีความสุจริตใจ ต้องเป็นผู้รู้ ผู้กอบกู้ชื่อเสียง ต้องเป็นผู้มีไหวพริบ ต้องเป็นผู้ร่วมงานเป็นคณะได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สมรรถภาพของครู หมายถึง ความสามารถของครูซึ่งแสดงออกในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติและบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน การอบรม การแนะแนว การปกครอง การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2. สมรรถภาพของผู้สอนวิชาอาชีพศึกษาของแมเกอร์และบีช

แมเกอร์และบีช (Mager and Beach 1976: 4-6) ได้กล่าวถึงผู้สอนวิชาอาชีพศึกษาว่า ควร มีหลักการในการสอนวิชาชีพ ดังนี้

1. รู้งานสอน หมายถึง ความเข้าใจในเรื่อง ระบบการเรียนการสอน และกระบวนการพัฒนารายวิชาที่จะสอน การพัฒนารายวิชาที่จะสอนนั้นมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ขั้นเตรียม จัดขั้นเพื่อให้แน่ใจได้ว่าข้อมูลและการปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงาน นั้นมีอยู่ในรายวิชาที่จะสอน ทำให้ได้วัตถุประสงค์ของรายวิชา และถือเป็นการเริ่มต้นการสอนที่งานแทนที่จะเป็นเนื้อหาวิชา ดังนั้นขั้นเตรียมจึงหมายความรวมถึงขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ลักษณะงาน การวิเคราะห์งาน วัตถุประสงค์ของรายวิชา และการทดสอบตามเกณฑ์ ซึ่งจะทำได้ ผู้เรียนที่พึงประสงค์และมีทักษะที่จำเป็นก่อนเรียนอย่างเหมาะสมเพียงพอ

1.2 ขั้นพัฒนา หมายถึง กิจกรรมที่ออกแบบเพื่อปฏิบัติต่อผู้เรียนให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา ขั้นพัฒนา หมายถึง สิ่งต่อไปนี้ คือ การร่างหน่วยการสอน ลำดับหน่วยการสอน เลือกเนื้อหาวิชา เลือกกระบวนการสอน จัดลำดับ และจัดทำแผนการสอนที่สมบูรณ์ และทำการสอน

1.3 ขั้นปรับปรุง เนื่องจากการงานอาชีพต่าง ๆ ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เทคนิค และเครื่องมือการสอนใหม่ ๆ มีมากขึ้น เนื้อหาวิชาความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ๆ จึงควรที่จะปรับปรุงการสอนให้ทันสมัย และเหมาะสม ทันต่อเหตุการณ์ กระบวนการปรับปรุงการสอนที่ง่ายที่สุด คือ ตรวจสอบว่าการสอนเพื่อให้ผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้น ผู้เรียนมีสมรรถภาพใน

การทำงานมากน้อยเพียงใด

2. มีความสามารถในการสอน หมายถึง ความเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้สอน ความสามารถในการจัดห้องเรียน การประสานความร่วมมือ ตลอดจนความสามารถในการใช้เทคนิควิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาขาวิชาอาชีวศึกษาที่เหมาะสมและได้ผล

3. ความสามารถในการสอนให้เกิดสมรรถภาพ หมายถึง การเน้นให้เกิดความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ให้สามารถปฏิบัติงานได้จริงเป็นที่พอใจ นั่นก็คือ ให้สามารถบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจของกรมอาชีวศึกษาในระดับ ปวช. และ ปวส. โดยยึดหลักสูตรคหกรรมธุรกิจในระดับ ปวช. และ ปวส. เป็นหลัก

สรุป สมรรถภาพทางการเรียนการสอนเน้นความสามารถของผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถปฏิบัติงานได้จริง ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

8. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กำหนดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สถาบันควบคุมมาตรฐานการผลิตครู สถาบันการผลิตครู สถาบันควบคุมมาตรฐานการใช้ครู และสถาบันการใช้ครู ตลอดจนตัวครูเอง ให้มีเป้าหมายการปฏิบัติตนในแนวเดียวกัน และถือเป็นหลักปฏิบัติร่วมกัน มี 11 มาตรฐาน (กองมาตรฐานวิชาชีพครู 2529: 1-23) ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
ระดับ 1 แสวงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยพิจารณาจาก การศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา ทางวิชาชีพครู ระดับ 2 มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก การเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู นอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง การเป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ระดับ 3 เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจากการเป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงานขององค์กร สมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู เป็นผู้จัดทำและเสนอรายงานทางวิชาการในการประชุมอบรม สัมมนา มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ระดับคุณภาพ ระดับ 1 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเฉพาะในด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยพิจารณาจาก เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้จริง เป็นกิจกรรมสร้างนิสัยในการลงมือปฏิบัติแก่ผู้เรียน เป็นกิจกรรมสร้างคุณธรรมที่มีผลให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม ระดับ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ทั้งในด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน รวมไปถึงกิจกรรมเสริมความรู้ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยพิจารณาจาก เลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยอ้อม ระดับ 3 ตัดสินใจปฏิบัติงานทุกด้านในหน้าที่ครูให้สอดคล้องสัมพันธ์กันและส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน โดยพิจารณาจากกิจกรรมทุกอย่างมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน กิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครูส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทุกด้าน กิจกรรมและการปฏิบัติงานต่าง ๆ แสดงถึงความสัมพันธ์ในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเป็นระบบให้ส่งผลถึงตัวผู้เรียนอย่างชัดเจน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ระดับคุณภาพระดับ 1 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก การสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน ระดับ 2 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาจากการตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนด้านต่าง ๆ เป็นหลักการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีสอน ตามด้านที่บกพร่องอย่างเหมาะสม ระดับ 3 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นเต็มขีดความสามารถของแต่ละคนอย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคน เป็นรายสมรรถภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมและเต็มตามศักยภาพตามลำดับขั้นการพัฒนา การตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ระดับคุณภาพ ระดับ 1 เลือกใช้แผนการสอนที่มีอยู่ ได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากแผนการสอนที่ใช้มีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วน สัมพันธ์กัน แผนการสอนที่ใช้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แผนการสอนที่ใช้เน้นกิจกรรมการปฏิบัติตามกระบวนการแสวงหาความรู้และสร้างความรู้ ระดับ 2 ปรับปรุงแผนการสอนที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของผู้เรียน ครู และสถานศึกษา โดยพิจารณาจากแผน

การสอนที่ปรับปรุงมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุม สัมพันธ์กัน แผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงมากขึ้น แผนการสอนที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา ระดับ 3 สร้างและพัฒนาแผนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากแผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครอบคลุม สัมพันธ์กัน แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและค้นหาคำตอบด้วยตนเอง แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ระดับคุณภาพระดับ 1 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนการสอนกับองค์ประกอบของการสอน คือ ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ ระดับ 2 ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของสื่อกับผู้เรียน กิจกรรม และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษา สื่อมีความหลากหลายตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอน ตามความรู้ที่นึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง ระดับ 3 ทัดค้น ผลิต และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ที่มีผลต่อการเรียนรู้ และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนได้มาจากวัสดุในท้องถิ่น ประเมินผลการใช้สื่อและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ได้ผลแล้ว

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ระดับคุณภาพระดับ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดเนื้อหาเป็นหลัก โดยพิจารณาจากผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้ ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแบบ หรือทำตามตัวอย่าง ผู้เรียนทำตามข้อกำหนด หรือคำสั่ง ระดับ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดความคิดรวบยอด (Concept) เป็นหลัก โดยพิจารณาจากผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดได้เองตามคำแนะนำ ระดับ 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดกระบวนการและการสร้างนิสัยเป็นหลัก โดยพิจารณาจากผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และพัฒนาความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกและปฏิบัติงานตามศักยภาพ ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง

การเรียนการสอนมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ระดับคุณภาพระดับ 1 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ของกลุ่มผู้เรียน หรือห้องเรียนที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนาที่เป็นภาพรวมกลุ่มใหญ่ หรือผู้เรียนทั้งห้อง เทคนิควิธีการ นวัตกรรมที่นำเสนอ เป็นเทคนิคที่ใช้กับผู้เรียนเป็นแบบเดียวกันทั้งห้อง รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม เป็นภาพรวมของการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง ข้อเสนอแนะใหม่ ๆ เป็นการเสนอในการปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนกันทั้งห้อง

ระดับ 2 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อน หรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพของผู้เรียนรายกลุ่ม รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม ข้อเสนอในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องต่อการพัฒนาในแต่ละระดับของผู้เรียน

ระดับ 3 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนจำแนกเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจากข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพความแตกต่าง ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ระดับคุณภาพระดับ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากการแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ การใช้วาจาสุภาพ มีความประพฤติเรียบร้อย มีความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน รับผิดชอบต่อปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง

ระดับ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจนสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน โดยพิจารณาจาก การให้คำแนะนำ การเชิญชวนให้ปฏิบัติ การแก้ไขข้อบกพร่อง การสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน

ระดับ 3 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้เรียนเกิดศรัทธา และปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ดีที่เลือกสรรแล้วเป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจากเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของตนเอง เสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียน เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้อง ในการสร้างคุณธรรม

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ระดับคุณภาพระดับ 1

ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาจาก ความเข้าใจงาน ความสำเร็จของงาน ความเต็มใจรับผลกระทบของงาน ระดับ 2 อาสาเข้าร่วม ปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ ความสามารถและความถนัดให้บรรลุเป้าหมายของสถาน ศึกษา โดยพิจารณาจากการเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางาน และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ จนเป็นนิสัย โดยพิจารณาจากการเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาตามเป้าหมาย อย่างครอบคลุม และสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การเป็นผู้นำในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็น ระบบ การช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่ม แล้ว นำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ระดับคุณภาพ ระดับ 1 ปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนตามที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน บรรลุวัตถุประสงค์ ของงาน โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย ความสำเร็จของงานและ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ความเต็มใจรับผลกระทบของงาน ระดับ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงาน ทางการศึกษาที่เกี่ยวกับชุมชนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด โดยพิจารณาจากการ เข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของ ส่วนรวม ความพึงพอใจในระหว่างการทำงาน ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ ผลงานบรรลุเป้าหมาย ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางานการศึกษาเพื่อชุมชนและร่วมมือกันพัฒนาการ ศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบเป็นนิสัย โดยพิจารณาจากการเป็นผู้นำในการวางแผน พัฒนาชุมชนที่ครอบคลุมและสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การเป็นผู้นำในการพัฒนางาน ทำให้ งานมีประสิทธิภาพเป็นระบบ ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของ ตนเอง และกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ระดับคุณภาพระดับ 1 สามารถแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและนำมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนได้ ได้แก่การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับสภาพทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมในระดับท้องถิ่น ในระดับประเทศ และระดับโลก โดยพิจารณาจากการมีข้อมูล ข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน ระดับ 2 สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และนำมาใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ได้แก่การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิควิธีการ นวัตกรรม ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและวิชาชีพครู โดยพิจารณาจากมีการวิเคราะห์ข้อมูลและเนะ

นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับ 3 สามารถจัดระบบข้อมูลข่าวสาร นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจากการจัดระบบข้อมูลข่าวสารได้ การให้บริการข้อมูลข่าวสารได้ การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

สรุป เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของกองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ซึ่งส่วนราชการและองค์กรที่เกี่ยวกับการบริหารบุคลากร ในกระทรวงศึกษาธิการ ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เกี่ยวกับตนเอง ผู้ที่เป็นครูต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การใช้วาจา ความประพฤติ ความเมตตา กรุณา ความรับผิดชอบ อีกทั้งให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและชุมชนในกิจกรรมต่างๆ ตามความรู้ ความสามารถและความถนัด ตลอดจนสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเป็นปัจจุบัน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งนั้น เป็นกลุ่มที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู คือ ต้องมีการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยอาจจะไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และเป็นสมาชิกของสมาคม องค์กรหรือชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียน พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติได้ เกิดผลจริง อีกทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัย จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป และสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้

4. มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายผู้สอนของกองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

กองวิชาการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (กองวิชาการบริหารงานบุคคล 2528: 6- 7) ได้กำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ความรับผิดชอบและความรู้ความสามารถไว้ดังนี้

1. ได้รับปริญญาตรีขึ้นไปทางการศึกษาหรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้
2. ทำการสอน และอบรมความรู้สามัญ และหรือวิชาชีพตามหลักสูตร
3. ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอน
4. รับผิดชอบปกครองดูแลความประพฤติ การรักษาวินัย และสุขภาพของนักเรียน นักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย
5. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

6. ริเริ่มจัดทำสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ รู้จักใช้และเก็บรักษาสื่อฯ
7. รักษาวินัย และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน และนักศึกษา
8. นิเทศหรือช่วยนิเทศในวิชาที่รับผิดชอบ
9. ให้คำแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา และหรือผู้ปกครอง
10. ให้บริการแก่ผู้ปกครองนักเรียน นักศึกษา และชุมชน ในด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ
11. ปฏิบัติงานในลักษณะเฉพาะพิเศษตามลักษณะประเภทการศึกษา และระดับการศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

สรุป มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายผู้สอนของ ก.ค. ได้กำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ 1 ไว้ว่า ต้องได้รับวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ทำการสอน ให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอน รับผิดชอบปกครองดูแลนักเรียน นักศึกษาตามที่ได้รับมอบหมาย ศึกษาค้นคว้าวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จัดทำสื่อการเรียนการสอน รักษาวินัย นิเทศ ให้คำแนะนำ แนะแนว และให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ปฏิบัติงานในลักษณะเฉพาะพิเศษและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

5. จุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ ในระดับ ปวช. และ ปวส.

วิชาชีพคหกรรมธุรกิจจะเน้นความรู้ด้านธุรกิจ จึงได้นำรายวิชาจากหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 59 รายวิชา เลือกเรียน 600 คาบเรียน เสริมเข้าไปในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ทั้งในระดับ ปวช. และ ระดับ ปวส. ดังนั้นจุดประสงค์ของหลักสูตรกำหนด ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบจุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจในระดับ ปวช. และในระดับ ปวส.

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
1. เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนวิชาชีพตามความประสงค์	1. เพื่อให้โอกาสเลือกเรียนวิชาชีพ ตามความถนัด ความรู้ ความสามารถ และรู้แนวทางในการประกอบสัมมาชีพ
2. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน	2. เพื่อให้มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
วิชาชีพและกิจนิสัยอันพึงประสงค์ในการทำงานอย่างมีระบบ	ในงานอาชีพผ้าและเครื่องแต่งกาย และมีความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ สามารถนำเอาความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และปรับปรุงแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างมีระบบ	3. เพื่อเสริมสร้างเจตคติและกิจนิสัยในการทำงาน เห็นคุณค่าและความสำคัญของงานอาชีพ มีความภาคภูมิใจและมั่นใจในวิชาชีพที่เรียน
4. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ งานอาชีพผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหาร และโภชนาการ คหกรรมทั่วไปและมีความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ จนสามารถประกอบอาชีพได้	4. เพื่อให้มีคุณลักษณะที่ดี ขยันอดทน ซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกล้าตัดสินใจในการแก้ปัญหา

สรุป จุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจในระดับ ปวช. และ ปวส. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพทางด้านคหกรรมและมีความรู้พื้นฐานทางธุรกิจ จนสามารถประกอบอาชีพได้ รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

6. มาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง (Profession)

วิชาชีพครูจัดว่าเป็นมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูงเช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงประเภทอื่นเพราะมีลักษณะของมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง (Schein อ้างในทองอินทร์ วงศ์โสธร 2537: 8-9)

- 1.) นักวิชาชีพชั้นสูงทำงานเต็มเวลา

2.) นักวิชาชีพชั้นสูงมีแรงจูงใจสูงหรือมีกระแสนี้ออกจากภายในเพื่อประกอบอาชีพนั้นๆ

3.) นักวิชาชีพชั้นสูงมีความรู้และทักษะโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการศึกษาและอบรมเป็นระยะเวลายาวนาน

4.) นักวิชาชีพชั้นสูงตัดสินใจแทนผู้รับบริการโดยการประยุกต์หลักทฤษฎี และสมมุติฐานตามมาตรฐานสากล

5.) นักวิชาชีพชั้นสูงให้บริการตามความต้องการของผู้รับบริการ

6.) การให้บริการทำด้วยความเที่ยงตรง ไม่ลำเอียง

7.) นักวิชาชีพชั้นสูงมีเสรีภาพในการปฏิบัติวิชาชีพ

8.) นักวิชาชีพชั้นสูงมีสมาคมวิชาชีพ

9.) นักวิชาชีพชั้นสูงมีอำนาจและได้รับการยอมรับจากความชำนาญการในวิชาชีพ

10.) นักวิชาชีพชั้นสูงพร้อมที่จะให้บริการโดยไม่มีการโฆษณา

ส่วน วิจิตร ศรีสอานกล่าวถึงลักษณะสำคัญของวิชาชีพชั้นสูง (วิจิตร ศรีสอาน อ้างในทองอินทร์ วงศ์โสธร 2537: 22 - 23) ไว้ดังนี้

1.) วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีบริการที่ให้แก่อสังคมที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและจำเป็น

2.) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องใช้วิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ

3.) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องได้รับการศึกษาอบรมให้มีความรู้กว้างขวางลึกซึ้งโดยใช้ระยะเวลายาวนานพอสมควร

4.) สมาชิกของวิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีเสรีภาพในการใช้วิชาชีพนั้น ๆ ตามมาตรฐานของวิชาชีพ

5.) วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีจรรยาบรรณเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพ

6.) วิชาชีพชั้นสูงจะต้องมีสถาบันวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จรรยา

มาตรฐานของวิชาชีพ และเป็นแหล่งกลางในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของวิชาชีพ

สรุปแล้วความเป็นวิชาชีพครุมีลักษณะสำคัญ 5 ประการนี้ คือ มีบริการที่ให้แก่อสังคม คือ การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม การสอนเป็นการใช้วิธีการแห่งปัญญา ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิทยาการการสอน เข้าใจหลัก และทฤษฎีการเรียนรู้ และสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการผลิตครูเป็นการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ

ครูส่วนมากสำเร็จปริญญาตรี การศึกษาระดับปริญญาตรีต้องใช้เวลา 4 ปี การฝึกอบรมสำหรับการเป็นครูจึงมีระยะเวลายาวนาน เช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงประเภทอื่น ในการสอน ครูมีความเป็นอิสระและมีเสรีภาพทางวิชาการที่จะดำเนินการสอนตามมาตรฐานวิชาชีพของตน ครูมีจรรยาวิชาชีพ เช่น มีระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณ มารยาท ตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2506 ครูมีสถาบันวิชาชีพที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งกลางในการควบคุมมาตรฐานและส่งเสริมความก้าวหน้าของวิชาชีพที่ชื่อว่า คุรุสภา ลักษณะทั้ง 5 ประการนี้มีครบในวิชาชีพครู

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของผู้สอนนั้น ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวข้องกับสมรรถภาพในด้านการสอนวิชาชีพและสมรรถภาพด้านคุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพในด้านการสอนวิชาชีพ

สำหรับสมรรถภาพด้านเทคนิคการสอนที่ผู้บริหาร ผู้สอนและนักศึกษาต้องการให้อาจารย์สอนวิชาไฟฟ้า ปฏิบัติหน้าที่นั้น ไพศาล วีระไทย พบว่า (ไพศาล วีระไทย 2525: 51-60) ผู้สอนควรมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน มีการใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน พร้อมทั้งมีการผลิตและการใช้เครื่องมือที่เป็นสื่อการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนนำความรู้ ความสามารถที่มีนั้นมาแก้ไข ปรับปรุง ขอบกพร่องให้เกิดประโยชน์ และทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากที่สุด ส่วนเฉลียว บุรีภักดี ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย พบว่า (เฉลียว บุรีภักดี 2531: 18) ลักษณะครูที่ดีในด้านการสอนนั้น จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร การรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ ความสามารถในการอธิบาย ความสามารถในการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ความสามารถในการเดาความในใจของเด็ก การสอนให้เด็กรู้จักคิด ความรู้ ความสามารถในการดำเนินการสอนตามที่เตรียม ความสามารถเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม ขณะเดียวกัน พรทิพย์ รัตนวิสานนท์ ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรมระดับปริญญาที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา พบว่า (พรทิพย์ รัตนวิสานนท์ 2537: 65-75) สมรรถภาพของครูช่างในด้านวิชาชีพ จะต้องมีความรู้ ความชำนาญในวิชาเทคนิคหรือวิชาชีพเฉพาะสาขาของตนที่จะนำไปปฏิบัติงาน มีทักษะในการใช้เครื่องมือและวัสดุฝึก มีความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ สามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีและหลักวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ ส่วนถาวร สารวิทย์ ได้สำรวจความต้องการของครูอุตสาหกรรมศิลป์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า (ถาวร สารวิทย์ 2529: 90-101) ในหมวดความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพที่ครูควรจะมี คือ สามารถสาธิตการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

การใช้เครื่องจักรกลและเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องปลอดภัย มีความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการคิดค้นและวิจัย

สรุปได้ว่า สมรรถภาพในการสอนวิชาชีพนั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความสามารถทั้งด้านวิชาชีพ วิชาสัมพันธ์และวิชาครู ครูที่สอนวิชาชีพเฉพาะสาขา ต้องมีความรู้ ทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพนั้นอย่างลึกซึ้ง จะต้องมีสมรรถภาพในการสอนที่สูงมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องคอยอบรมสั่งสอนและผลิตบุคลากรออกไปประกอบอาชีพ ทางด้านช่างฝีมือในสถานประกอบการ ให้มีทั้งความรู้ทางด้านเทคนิคและมีทักษะความชำนาญที่จะปฏิบัติงานได้

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพด้านคุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพ

สมศิริ ชัยสุภมวงศลลาภ ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำเสนอ โครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการพัฒนาสมรรถภาพของครูในด้านความรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพและเจตคติ พบว่า (สมศิริ ชัยสุภมวงศลลาภ 2530: ก) ครูมีความต้องการในระดับมาก ในเรื่องของการพัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเนื้อหาวิชา การวางแผนการสอน วิธีสอน การผลิตสื่อ และการใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล บุคลิกภาพ และเจตคติ ส่วน เฉลียว บุรีภักดี ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย พบว่า (เฉลียว บุรีภักดี 2531: 18) ครูที่ดี มีลักษณะสำคัญคือ

1. ด้านบุคลิกลักษณะ ได้แก่ ความมีศรัทธาในอาชีพครู ความขยันขันแข็ง ความสุขุมรอบคอบ การควบคุมอารมณ์ การพูดที่ชัดเจนชัดคำ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความกล้าที่จะกระทำสิ่งที่มีเหตุผล ความอดทนที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง ความสุภาพอ่อนโยน ความสะอาดของร่างกาย
2. ด้านการสอน ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การรู้จักมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแห่งชาติ ความสามารถในการอธิบาย ความสามารถในการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ความสามารถในการเดาความในใจของเด็ก การสอนให้เด็กรู้จักคิด ความรู้ความสามารถในการดำเนินการสอนตามที่เตรียม ความสามารถเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ดี มีความสุภาพต่อผู้บังคับบัญชา การเป็นมิตรกับนักเรียน การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ความเข้าใจในความแตกต่างของเด็ก มีความสุภาพยิ้มแย้มแจ่มใส การเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา การร่วมมือในกิจกรรมของโรงเรียน
4. ด้านคุณธรรม และความประพฤติ ได้แก่ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบในหน้าที่ และงาน การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

การไม่ทำตัวเสเพล ความเมตตากรุณา การไม่เล่นการพนัน การไม่กระทำผิดเรื่องชู้สาว การเสียสละเพื่อส่วนรวม การวางตนอย่างเหมาะสม การรู้จักประเมินผล และปรับปรุงตนเอง

5. ด้านวิชาการ ได้แก่ การค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ การนำความคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงให้ดีขึ้น การเฝ้าหาเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา

สุคนธ์ เอกอุ ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพฤติกรรมการสอนของ ครู-อาจารย์ คหกรรมศาสตร์ แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย สังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้มีข้อเสนอแนะว่า การให้กองวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบทางคหกรรมศาสตร์ ในกรมอาชีวศึกษา จัดให้มีการอบรมความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในด้านการสอน และเปิดโอกาสให้ครู-อาจารย์ได้เข้ารับการอบรมทุกคน เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จากการวิจัยพบว่า (สุคนธ์ เอกอุ 2534: 73) ทักษะที่ยังมีการปฏิบัติน้อยในการส่งเสริมและพัฒนาการสอน เช่น การเตรียมสื่อการสอน การใช้สื่อการสอน การประเมินผล ควรจัดการอบรม ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพราะจะช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้และได้ฝึกทดลองปฏิบัติได้ ในขณะที่เดียวกัน สุวิทย์ โอบายะวาทย ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาชีพของครูช่างในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ผลการวิจัย พบแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางวิชาชีพของครูช่างในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (สุวิทย์ โอบายะวาทย 2530:101) ซึ่งสรุปว่า ครูช่างประจำการมีความรู้ ความเข้าใจในทุก ๆ ด้านของ สมรรถภาพทางวิชาชีพครู อันได้แก่ ความรู้ในหลักสูตร และเนื้อหาวิชา การเตรียมการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างมาก ซึ่งไม่เป็นการเพียงพอต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนที่จะออกไปเป็นช่างฝีมือ ในสถานประกอบการอุตสาหกรรม โดยที่นักวิชาการ และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้สอดคล้องกันว่า ครูช่าง จะต้องมีความสมรรถภาพในการสอนที่สูงมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่ต้องคอยอบรมสั่งสอน และผลิตบุคลากรออกไปประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ให้มีทั้งความรู้ทางด้านเทคนิคและมีทักษะ ความชำนาญ ที่จะปฏิบัติงานได้

สรุปได้ว่า ในการพัฒนาสมรรถภาพของผู้สอน โดยเฉพาะผู้สอนวิชาชีพ ควรได้มีการอบรมความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ในด้านการสอน เช่น การเตรียมและการใช้สื่อการสอน การประเมินผล โดยใช้รูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ

โดยสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนควรต้องมีสมรรถภาพในด้านการสอนวิชาชีพ เช่น มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในวิชาชีพนั้น มีเทคนิคในการสอนอย่างเหมาะสมและได้ผล มี

สมรรถภาพในด้านคุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพ เช่น มีความรู้ในเนื้อหาวิชาชีพนั้นอย่างลึกซึ้ง มี
มนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับวิชาชีพนั้น

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรม
ธุรกิจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดแผนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และผู้สอนใน
คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 935 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สุ่มมาจากประชากร ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจาก
การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับความมั่นใจร้อยละ 95 ของ เครีจซี่ และมอร์แกน
(Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 3.1

ตารางที่ 8.1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกตามตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ

ที่	ตำแหน่ง	หน่วยงาน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนข้อมูล ที่เก็บได้
1.	ผู้อำนวยการวิทยาลัย	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	33	33	33
2.	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	33	33	33
3.	หัวหน้าคณะวิชาคหกรรม	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	33	33	33
4.	หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	33	33	33
5.	ศึกษานิเทศก์	กรมอาชีวศึกษา	6	6	6
6.	ผู้สอนสาขาวิชาอาหารฯ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	132	33	33
7.	ผู้สอนสาขาวิชาผ้าฯ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	135	33	33
8.	ผู้สอนสาขาวิชาคหกรรมทั่วไป	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	128	32	32
9.	ผู้สอนสาขาวิชาบัญชี	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	165	33	33
10.	ผู้สอนสาขาวิชาการตลาด	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	99	25	25
11.	ผู้สอนสาขาวิชาเลขานุการ	วิทยาลัยอาชีวศึกษา	132	33	33
รวม			935	327	327

หมายเหตุ ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาคหกรรม หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ และศึกษานิเทศก์ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ โดยจัดสร้างเป็น 3 ส่วน

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

3. ข้อมูลคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สํารวจกรอบความคิดของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้ง 3 ฝ่าย คือ

ฝ่ายผู้ผลิต ซึ่งหมายถึงกรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผู้ผลิตหลักสูตรคหกรรมธุรกิจ และสถาบันการศึกษาเป็นผู้ผลิตผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตร

ผู้ใช้ ซึ่งหมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความต้องการแรงงานตามแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ เช่น โรงแรม บริษัทผลิตเสื้อผ้าส่งออก สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย โรงงานผลิตอาหารกระป๋อง ฯลฯ

ผู้รักษามาตรฐานการผลิต ซึ่งหมายถึงทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลการใช้หลักสูตร

และได้ดำเนินการสำรวจโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ฝ่ายละ 10 คน รวม 30 คน (ปรากฏรายนามอยู่ในภาคผนวก ก) เพื่อให้ได้กรอบความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถภาพเบื้องต้นของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

ขั้นที่ 2 พัฒนางค์ประกอบเบื้องต้นให้เป็นแบบสอบถาม

2.1 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ไปตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.2 ปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้สอน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient method) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น (reliability coefficients) 0.79

2.3 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปให้ด้วยตนเอง และโดยทางไปรษณีย์ พร้อมสอดซองจดหมายติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนมายังผู้วิจัย โดยแบบสอบถามทุกฉบับมีรหัสกำกับไว้เพื่อตรวจสอบ

2. ในกรณีการตอบกลับล่าช้า ยังไม่ตอบกลับในเวลา 15 วัน ผู้วิจัยติดตามแบบสอบถาม

ทางโทรศัพท์

3. แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 327 ชุด ได้รับตอบกลับคืนมาจำนวน 327 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 327 ฉบับ ไปทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) ดำเนินการวิเคราะห์ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกเป็นรายละเอียดตามสถานภาพ คือ (1) ตำแหน่ง (2) วุฒิกการศึกษา (3) จำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การหาค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชากร นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ที่มีต่อองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคะแนนความคิดเห็นแต่ละข้อแต่ละด้าน และผลรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ขั้นนี้ คือคะแนนจากแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าแต่ละระดับดังนี้

ระดับที่เห็นด้วย	มากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 5
ระดับที่เห็นด้วย	มาก	ให้น้ำหนักคะแนน 4
ระดับที่เห็นด้วย	ปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน 3
ระดับที่เห็นด้วย	น้อย	ให้น้ำหนักคะแนน 2
ระดับที่เห็นด้วย	น้อยที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน 1

คำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายข้อของแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เพื่อทราบการกระจายคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ระหว่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มที่หาได้ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) นำเสนอผลการ

วิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละหรือเปอร์เซ็นต์ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (mean : \bar{X})
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)
4. ทดสอบค่าเฉลี่ยของความแตกต่าง ของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์

กับผู้สอน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5. สถิติสำหรับตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (alpha coefficient)

เกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

ผู้วิจัยได้ให้นำหนักคะแนนตามระดับดังนี้

4.51 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	เห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	เห็นด้วยปานกลาง
1.51 - 2.50	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและความหมายของสัญลักษณ์ ดังนี้

\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t-test	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน Independent Samples

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะพบรายละเอียดได้ในตารางที่ 4.1 - 4.3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าร้อยละ ของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์	138	42.20
2. กลุ่มผู้สอน	189	57.80
รวม	327	100.00

จากตารางที่ 4.1 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ กลุ่มผู้สอน จำนวน 189 คน คิดเป็น ร้อยละ 57.80 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 42.20

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. สูงกว่าปริญญาตรี	46	14.07
2. ปริญญาตรี	280	85.63
3. ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.30
รวม	327	100.00

จากตารางที่ 4.2 วุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 85.63 รองลงมามีวุฒิการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี

จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.07 ในขณะที่มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

**ตารางที่ 4.3 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับระยะเวลาในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัด
กรมอาชีวศึกษา**

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. 15 ปีขึ้นไป	160	48.93
2. 10 - 15 ปี	97	29.66
3. ต่ำกว่า 10 ปี	70	21.41
รวม	327	100.00

จากตารางที่ 4.3 กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัด กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นระยะเวลา 15 ปีขึ้นไป จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 48.93 รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่ 10 - 15 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 29.66 และปฏิบัติหน้าที่น้อยที่สุดคือ ต่ำกว่า 10 ปีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.17

ตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4 - 4.9

ตารางที่ 4.4 ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู	4.62	0.62	มากที่สุด
2. สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ	4.61	0.56	มากที่สุด
3. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า และการพัฒนางานวิชาการ	4.41	0.76	มาก
4. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.68	มาก
5. สมรรถภาพด้านเทคนิค และการจัดระบบ การสอน	4.38	0.69	มาก
6. สมรรถภาพด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน	4.34	0.72	มาก
7. สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง	4.34	0.68	มาก
8. สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน	4.33	0.68	มาก
9. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน	4.31	0.65	มาก
10. สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอน รายวิชา	4.26	0.70	มาก
11. สมรรถภาพด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.17	0.78	มาก
12. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	4.16	0.57	มาก
13. สมรรถภาพด้านประสบการณ์วิชาชีพในการ เป็นครู	4.16	0.74	มาก
14. สมรรถภาพด้านกนิสัยในทางธุรกิจและ การจัดการ	3.96	0.69	มาก
15. สมรรถภาพด้านความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต	3.95	0.68	มาก
16. สมรรถภาพด้านความรู้ในสถานการณ์	3.83	0.73	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
16. สมรรถภาพด้านความรอบรู้ในสถานการณ์ บ้านเมือง	3.83	0.73	มาก
17. สมรรถภาพด้านการพัฒนาชุมชน	3.72	0.74	มาก
18. สมรรถภาพด้านการแนะแนว	3.63	0.71	มาก
19. เป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐาน ผู้ประกอบการวิชาชีพหรือสถาบันวิชาชีพ)	3.54	0.82	มาก
20. สมรรถภาพด้านงานธุรการ	3.39	0.71	ปานกลาง
21. สมรรถภาพด้านการวิจัย	3.38	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ มีความเห็นว่า องค์ประกอบที่จะใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ควรจะมีสมรรถภาพหลาย ๆ ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนในแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ จากมากไปหาน้อยคือ สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด = 4.62 ด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ ด้านการศึกษา ค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวางแผนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู ด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ และด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด = 3.95 ส่วนสมรรถภาพที่อยู่ในระดับสุดท้าย 5 อันดับคือ สมรรถภาพด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการแนะแนว ด้านการเป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพหรือสถาบันวิชาชีพ) ด้านงานธุรการและด้านการวิจัย ซึ่งมียค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 3.38

ตารางที่ 4.5 ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับ องค์ประกอบของเกณฑ์
สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู	4.59	0.63	มากที่สุด
2. สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ	4.45	0.66	มาก
3. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า และการพัฒนางานวิชาการ	4.36	0.75	มาก
4. สมรรถภาพด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน	4.35	0.67	มาก
5. สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน	4.29	0.71	มาก
6. สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง	4.28	0.73	มาก
7. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	0.65	มาก
8. สมรรถภาพด้านเทคนิค และการจัดระบบ การสอน	4.24	0.77	มาก
9. สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอน รายวิชา	4.20	0.66	มาก
10. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล	4.20	0.71	มาก
11. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	4.14	0.66	มาก
12. สมรรถภาพด้านประสบการณ์วิชาชีพในการ เป็นครู	4.08	0.78	มาก
13. สมรรถภาพด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.01	0.80	มาก
14. สมรรถภาพด้านกณิสัยในทางธุรกิจและ การจัดการ	3.80	0.75	มาก
15. สมรรถภาพด้านความเป็นประชาธิปไตย ในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต	3.77	0.76	มาก
16. สมรรถภาพด้านการแนะแนว	3.72	0.76	มาก
17. สมรรถภาพด้านการพัฒนาชุมชน	3.63	0.81	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
18. สมรรถภาพด้านความรอบรู้ในสถานการณ์ บ้านเมือง	3.63	0.77	มาก
19. เป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐาน ผู้ประกอบการวิชาชีพหรือสถาบันวิชาชีพ)	3.41	0.99	ปานกลาง
20. สมรรถภาพด้านการวิจัย	3.37	0.80	ปานกลาง
21. สมรรถภาพด้านงานธุรการ	3.32	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 กลุ่มผู้สอน มีความเห็นว่า องค์ประกอบที่จะใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ควรจะมีสมรรถภาพหลาย ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนในแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจที่ควรมีมากที่สุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด = 4.59 ด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ด้านการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนางานวิชาการ ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านกณินสัยในทางธุรกิจและการจัดการ และด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 3.77 ส่วนสมรรถภาพที่อยู่ในระดับสุดท้าย 5 อันดับ คือ สมรรถภาพด้านการพัฒนาชุมชน ด้านความรอบรู้ในสถานการณ์บ้านเมือง การเป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพหรือสถาบันวิชาชีพ) ด้านการวิจัย และด้านงานธุรการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 3.32

สรุปจากการศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอน มีความคิดเห็นจากมากไปน้อย 15 อันดับ ดังตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ผู้สอน	ค่าเฉลี่ย
สมรรถภาพด้านวิญญูณ การเป็นครู	4.62	1	สมรรถภาพด้านวิญญูณ การเป็นครู	4.59
สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ	4.61	2	สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ	4.45
สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า และพัฒนางานวิชาการ	4.41	3	สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า และพัฒนางานวิชาการ	4.36
สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	4	สมรรถภาพด้านจิตวิทยาใน การเรียน การสอน	4.35
สมรรถภาพด้านเทคนิค และการจัดระบบการสอน	4.38	5	สมรรถภาพด้านการวางแผน การสอน	4.29
สมรรถภาพด้านจิตวิทยา ในการเรียนการสอน	4.34	6	สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง	4.28
สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง	4.34	7	สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24
สมรรถภาพด้านการวางแผน การสอน	4.33	8	สมรรถภาพด้านเทคนิคและ การจัดระบบการสอน	4.24
สมรรถภาพด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน	4.31	9	สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตร และวิธีสอนรายวิชา	4.20
สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตร และวิธีสอนรายวิชา	4.26	10	สมรรถภาพด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน	4.20
สมรรถภาพด้านการใช้สื่อ การเรียนการสอน	4.17	11	สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	4.14
สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	4.16	12	สมรรถภาพด้านประสบการณ์ วิชาชีพในการเป็นครู	4.08

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ผู้สอน	ค่าเฉลี่ย
สมรรถภาพด้านประสบการณ์ วิชาชีพในการเป็นครู	4.16	13	สมรรถภาพด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน	4.01
สมรรถภาพด้านกิจนิสัย ในทางธุรกิจและการจัดการ	3.96	14	สมรรถภาพด้านกิจนิสัยในทาง ธุรกิจและการจัดการ	3.80
สมรรถภาพด้านความเป็น ประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต	3.95	15	สมรรถภาพด้านความเป็น ประชาธิปไตยในการปฏิบัติ งานและการดำรงชีวิต	3.77

จากตารางที่ 4.6 องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา
คหกรรมธุรกิจ ทั้ง 15 อันดับ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศน์ กับกลุ่มผู้สอน มีความ
เห็นที่ตรงกันคือ อันดับที่ 1 สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู อันดับที่ 2 สมรรถภาพด้าน
คุณธรรม จรรยาบรรณ อันดับที่ 3 สมรรถภาพด้านการศึกษา ค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ อันดับ
ที่ 14 สมรรถภาพด้านกิจนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ อันดับที่ 15 สมรรถภาพด้านความเป็น
ประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต หากพิจารณาลำดับความสำคัญจากความคิดเห็น
ของทั้ง 2 กลุ่ม จากอันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 10 พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบ
ของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจทั้ง 10 ประการ เกือบตรงกัน
หมด

ตารางที่ 4.7 ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรม
ธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ความรับผิดชอบ	4.77	0.47	มากที่สุด
2. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.67	0.56	มากที่สุด
3. ตรงต่อเวลา	4.64	0.57	มากที่สุด
4. ความซื่อสัตย์	4.62	0.56	มากที่สุด
5. ความอดทน	4.60	0.59	มากที่สุด
6. ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)	4.59	0.56	มากที่สุด
7. ความขยันหมั่นเพียร	4.57	0.59	มากที่สุด
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.55	0.57	มากที่สุด
9. ความเมตตากรุณา	4.51	0.58	มากที่สุด
10. ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้	4.51	0.59	มากที่สุด
11. รักความก้าวหน้า	4.50	0.59	มากที่สุด
12. มีเหตุผล	4.49	0.59	มาก
13. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.47	0.62	มาก
14. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.44	0.63	มาก
15. ความสุขุมรอบคอบ	4.42	0.61	มาก
16. มีความเป็นมิตร มนุษย์สัมพันธ์ดี เข้าคนง่าย	4.39	0.63	มาก
17. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4.38	0.62	มาก
18. มีชีวิตชีวา (กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว)	4.38	0.66	มาก
19. สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง	4.33	0.63	มาก
20. รักการทดลอง (ยอมรับสนใจในนวัตกรรม)	4.15	0.66	มาก
21. รักการทำงานเป็นกลุ่ม	4.12	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ มีความเห็นว่า คุณลักษณะ

ทุกข้อมีความสำคัญสำหรับผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงอันดับจากมากไปหาน้อยคือ ความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด = 4.77 การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ความอดทน ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ) ความขยันหมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเมตตากรุณา ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้ รักความก้าวหน้า มีเหตุผล ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น และเป็นผู้แนะนำและผู้ตามที่ดี ในขณะที่คุณลักษณะความสุ่มรอบคอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด = 4.42 แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในระดับสุดท้าย 5 อันดับ คือ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีชีวิตชีวา (กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว) ความสามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง รักการทดลอง (ยอมรับสนใจในนวัตกรรม) และรักการทำงานเป็นกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 4.12

ตารางที่ 4.8 ลำดับความสำคัญ ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ความรับผิดชอบ	4.70	0.54	มากที่สุด
2. ตรงต่อเวลา	4.63	0.59	มากที่สุด
3. ความซื่อสัตย์	4.59	0.45	มากที่สุด
4. ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)	4.57	0.63	มากที่สุด
5. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.54	0.61	มากที่สุด
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.49	0.62	มากที่สุด
7. ความเมตตากรุณา	4.47	0.57	มาก
8. มีเหตุผล	4.47	0.61	มาก
9. ความขยันหมั่นเพียร	4.46	0.59	มาก
10. ความอดทน	4.46	0.61	มาก
11. รักความก้าวหน้า	4.44	0.66	มาก
12. ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้	4.43	0.65	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
13. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.39	0.64	มาก
14. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.33	0.64	มาก
15. ความสุขุมรอบคอบ	4.30	0.65	มาก
16. มีความเป็นมิตร มนุษยสัมพันธ์ดี เข้าคนง่าย	4.29	0.67	มาก
17. มีชีวิตชีวา (กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว)	4.25	0.74	มาก
18. สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง	4.21	0.72	มาก
19. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4.20	0.70	มาก
20. รักการทำงานเป็นกลุ่ม	4.16	0.72	มาก
21. รักการทดลอง (ยอมรับสนใจในนวัตกรรม)	4.08	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.8 กลุ่มผู้สอนมีความเห็นว่าคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจที่ควรมีจากมากไปหาน้อย คือ ความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด = 4.70 ตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ) การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล ขยันหมั่นเพียร อดทน รักความก้าวหน้า เสียสละ รักการเป็นผู้ให้ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและความสุขุมรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด = 4.30 ส่วนคุณลักษณะที่สำคัญระดับสุดท้าย 5 อันดับ คือ ความมีชีวิตชีวา (กระตือรือร้นคล่องแคล่ว ว่องไว) สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น รักการทำงานเป็นกลุ่มและรักการทดลอง (ยอมรับสนใจในนวัตกรรม) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด = 4.08

สรุป จากการศึกษาคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอน มีความคิดเห็นจากมากไปน้อย 15 อันดับ ดังตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับ
คุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา
คหกรรมธุรกิจ

ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย	อันดับ	ผู้สอน	ค่าเฉลี่ย
ความรับผิดชอบ	4.77	1	ความรับผิดชอบ	4.70
การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.67	2	การตรงต่อเวลา	4.63
ตรงต่อเวลา	4.64	3	ความซื่อสัตย์	4.59
ความซื่อสัตย์	4.62	4	ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)	4.57
ความอดทน	4.60	5	การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.54
ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)	4.59	6	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.49
ความขยันหมั่นเพียร	4.57	7	มีความเมตตากรุณา	4.47
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.55	8	มีเหตุผล	4.46
ความเมตตากรุณา	4.51	9	ความขยันหมั่นเพียร	4.46
ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้	4.51	10	ความอดทน	4.46
รักความก้าวหน้า	4.50	11	รักความก้าวหน้า	4.44
มีเหตุผล	4.49	12	ความเสียสละ รักการ เป็นผู้ให้	4.43
ใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น	4.47	13	ใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นผู้อื่น	4.39
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.44	14	เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.33
ความสุขรอบคอบ	4.42	15	ความสุขรอบคอบ	4.30

จากตารางที่ 4.9 คุณลักษณะที่สำคัญทั้ง 15 อันดับ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและ
ศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอน มีความคิดเห็นตรงกัน 5 อันดับ คือ อันดับที่ 1 ความรับผิดชอบ

อันดับที่ 11 ความก้าวหน้า อันดับที่ 13 ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น อันดับที่ 14 เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และอันดับที่ 15 ความสุขุมรอบคอบ แต่หากพิจารณาลำดับความสำคัญจากความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่มจากอันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 10 พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะ 10 ประการเกือบตรงกันหมด ยกเว้น อันดับที่ 10 ของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ (ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้) กับ อันดับที่ 8 ของผู้สอน (มีเหตุผล) ที่ไม่ตรงกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจดังรายละเอียดในตารางที่ 4.10 - 4.13

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจเป็นรายข้อ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์		ผู้สอน		t-test
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
1. สมรรถภาพด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ	4.61	0.56	4.45	0.66	2.28*
2. สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู	4.62	0.62	4.59	0.63	0.41
3. สมรรถภาพด้านจิตวิทยาในการเรียน การสอน	4.34	0.72	4.35	0.67	1.15
4. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	0.68	4.24	0.65	0.18
5. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้า และพัฒนางานวิชาการ	4.41	0.76	4.36	0.75	0.62
6. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	4.16	0.57	4.14	0.66	2.35*
7. สมรรถภาพด้านเทคนิค และการจัดระบบการสอน	4.38	0.69	4.24	0.77	0.92
8. สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตร และวิธีการสอนรายวิชา	4.26	0.70	4.20	0.66	1.86

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์		ผู้สอน		t-test
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
9. สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน	4.33	0.68	4.29	0.71	0.37
10. สมรรถภาพด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน	4.31	0.65	4.20	0.71	3.17*
11. สมรรถภาพด้านการใช้สื่อ การเรียนการสอน	4.14	0.78	4.01	0.80	0.78
12. สมรรถภาพด้านประสบการณ์ วิชาชีพในการเป็นครู	4.16	0.74	4.08	0.78	0.12
13. สมรรถภาพด้านกึ่งนิสัยในทาง ธุรกิจ และการจัดการ	3.96	0.69	3.80	0.75	1.87
14. สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง	4.34	0.68	4.28	0.73	0.83
15. สมรรถภาพด้านความเป็น ประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต	3.95	0.68	3.77	0.76	2.23*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ คือ สมรรถภาพด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 ข้อ คือ สมรรถภาพด้านวิद्यุณณการเป็นครู ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา ด้านการวางแผนการสอน ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู ด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ และด้านการพัฒนาตนเอง

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจเป็นรายข้อ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์		ผู้สอน		t-test
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
1. ความซื่อสัตย์	4.62	0.56	4.59	0.54	0.38
2. ความเมตตากรุณา	4.51	0.58	4.47	0.57	0.65
3. ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้	4.51	0.59	4.43	0.65	1.12
4. ความขยันหมั่นเพียร	4.57	0.59	4.46	0.59	1.78
5. ความอดทน	4.60	0.59	4.46	0.61	1.12
6. ความรับผิดชอบ	4.77	0.47	4.70	0.54	1.74
7. ความสุขุมรอบคอบ	4.42	0.61	4.30	0.65	1.74
8. ตรงต่อเวลา	4.64	0.57	4.63	0.59	0.04
9. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	4.67	0.56	4.54	0.61	1.92
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.55	0.57	4.49	0.62	0.96
11. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น	4.47	0.62	4.39	0.64	1.12
12. มีเหตุผล	4.49	0.59	4.47	0.61	0.40
13. รักความก้าวหน้า	4.50	0.59	4.44	0.66	0.79
14. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.44	0.63	4.33	0.64	1.52
15. ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)	4.39	0.56	4.57	0.63	0.31

ตารางที่ 4.11 แสดงว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นตามเกณฑ์สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ คือ คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ ความเมตตากรุณา ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้ ความขยันหมั่นเพียร ความ

อดทน ความรับผิดชอบ ความสุขุมรอบคอบ ตรงต่อเวลา ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น มีเหตุผล รักความก้าวหน้า เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์	4.09	0.46	1.76
2. ผู้สอน	4.00	0.48	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ

สมรรถภาพทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t-test
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์	4.48	0.42	1.73
2. ผู้สอน	4.40	0.44	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะทั่วไป ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนในคณะวิชาคหกรรมศาสตร์และคณะวิชาบริหารธุรกิจ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จำนวน 327 คน
2. เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีส่งและรับคืนทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง แบบสอบถามส่งไป 327 ฉบับ ได้รับคืน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ

องค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สรุปการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 327 คน ประกอบด้วยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา 15 ปีขึ้นไป

2. ศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ ที่มีต่อองค์ประกอบที่ใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า สมรรถภาพด้านวิद्यุณการเป็นครุมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ด้านการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวางแผนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครุ ด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการและด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต

ส่วนคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ให้ความคิดเห็นว่า ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจควรมีคุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุด คือ คุณลักษณะทางด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ อดทน ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ) ขยันหมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเมตตา กรุณา เสียสละ รักการเป็นผู้ให้ รักความก้าวหน้า มีเหตุผล ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและมีความสุขรอบคอบ

2.2 ความคิดเห็นของผู้สอนที่มีต่อองค์ประกอบที่ใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า สมรรถภาพด้านวิद्यุณการเป็นครุ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ด้านการศึกษาค้นคว้า

และพัฒนางานวิชาการ ด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน ด้านการวางแผนการสอน ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน ด้านการใช้หลักสูตร และวิธีสอนรายวิชา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านบุคลิกภาพ ด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการและด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิต ส่วนคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจนั้น กลุ่มผู้สอนให้ความคิดเห็นว่า ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจควรมีคุณลักษณะที่สำคัญมากที่สุด คือ คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ) การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล ขยันหมั่นเพียร อดทน รักความก้าวหน้า เสียสละ รักการเป็นผู้ให้ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และมีความสุขรอบคอบ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

3.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ที่มีต่อองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐาน

3.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนที่มีต่อคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่ตรงกับสมมุติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. จากการศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอน พบว่า สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครูและด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ มีความสำคัญมากที่สุดตรงกัน ส่วนคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพนั้น พบว่าทั้ง 2 กลุ่ม ให้ความสำคัญในด้านความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลาตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพ เพราะความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาเป็นคุณลักษณะของผู้มีสมรรถภาพทางด้านวิญญูณการเป็นครู และด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู และด้านคุณธรรมจรรยาบรรณ มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ อาจเป็นเพราะว่าใน

สภาพของสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ผู้สอนส่วนใหญ่ขาดสมรรถภาพด้านของความเป็นครู หรือมีวิญญาณครู (Teaching Spirit) ซึ่ง บรรจง ชูสกุลชาติ ได้กล่าวไว้ว่า (บรรจง ชูสกุลชาติ 2520: 40-50) ผู้มีวิญญาณครูนั้นจะต้องประกอบไปด้วยความเป็นผู้ที่เชื่อถือได้ พุดจริงทำจริง และมีความจริงใจ ต้องเป็นผู้มีมารยาท ต้องเป็นผู้มีความใฝ่สูง ต้องเห็นเด็กมีความสำคัญ รู้จักและเข้าใจเด็ก ว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านความต้องการและความสามารถ ต้องเป็นผู้ที่รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย ต้องเป็นผู้มีอุดมคติ มีหลักแห่งการดำรงชีวิต หลักแห่งความดี และหลักแห่งการกระทำ ต้องไม่เล่นพรรคเล่นพวก ต้องร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เสมอ ต้องมีความรักโรงเรียน ต้องมีความอดทน ต้องเป็นผู้มีความสุจริตใจ ต้องเป็นผู้รู้ ผู้รอบรู้ ผู้ถือชื่อเสียง ต้องเป็นผู้มีไหวพริบ ต้องเป็นผู้ร่วมงานเป็นคณะได้ ซึ่งการปลูกฝังสิ่งเหล่านี้กับผู้สอนเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ต้องผ่านการศึกษาวชิชาชีพครูมาโดยเฉพาะ แต่ผู้สอนแขนงวิชาชีพคหกรรมและบริหารธุรกิจส่วนใหญ่ ไม่ได้ผ่านการศึกษาวชิชาชีพครูมาก่อน ดังนั้น ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนจึงมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ควรมีสมรรถภาพด้านของความเป็นครูหรือมีวิญญาณครู และมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มากกว่าสมรรถภาพด้านอื่น เพราะถ้าผู้สอนมีสมรรถภาพทั้งสองอย่างนี้แล้ว จะทำให้มีสมรรถภาพด้านอื่น ๆ ตามมา ทั้งด้านส่วนตัวและด้านงานอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ ที่ได้อธิบายไว้ว่า (สุรพันธ์ ต้นศรีวงษ์ 2531: 20-30) ผู้ที่จะมาประกอบอาชีพครู ควรมีคุณสมบัติเฉพาะตัว เช่น ความมีวิญญาณของความเป็นครู ความมีคุณธรรมจรรยาบรรณ เช่นเดียวกับ ประยูร ชีระพงษ์ ที่กล่าวว่า (ประยูร ชีระพงษ์ 2528: 19-20) ครูต้องมีวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งได้แก่ ความเสียสละ ความขยัน มานะ พยายาม มีความประพฤติดี ส่วนพุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกันว่า (พุทธทาสภิกขุ 2524: 47-62) ครูที่ทำหน้าที่สอนเด็ก มิใช่จะมีหน้าที่สอนเด็กแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องเป็นผู้นำทางวิญญาณของเด็ก กล่าวคือ จะต้องทำให้จิตใจของเด็กเจริญงอกงามด้วย ดังนั้นผู้สอนเองก็จะต้องมีวิญญาณของความเป็นครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ เหมโชติ ซึ่งสำรวจสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครุคณิตศาสตร์ พบว่า (พัชรินทร์ เหมโชติ 2523: 51) นักศึกษาศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครุคณิตศาสตร์และนักเรียน ต้องการครูที่มีสมรรถภาพด้านมีความเป็นครูมากที่สุด

2. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอนเกี่ยวกับองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพที่ทำการสำรวจ เป็นสมรรถภาพทั่วไปที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูพึงมี เช่น ด้านการสอน การใช้หลักสูตร

การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน ยกเว้นสมรรถภาพด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจ และการจัดการเท่านั้น ที่เป็นสมรรถภาพเฉพาะวิชาชีพทางแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ และจากผลการวิจัยของนักวิชาการที่ทำการศึกษเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้ความสำคัญ ในเรื่องของสมรรถภาพด้านการสอน การใช้หลักสูตร การวัดและประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน ดังผลการวิจัยของ พรพรรณ ไชยประพาพ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูวิทยาศาสตร์ พบว่า (พรพรรณ ไชยประพาพ 2522: ค) ครูผู้สอนควรมีสมรรถภาพเรียงตามลำดับความสำคัญ คือ ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ความสามารถในการใช้เทคนิคและวิธีการสอน การเลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอน ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล วีระไทย ที่ศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างไฟฟ้า พบว่า (ไพศาล วีระไทย 2525: 43) ผู้สอนวิชาช่างไฟฟ้าควรมีความสามารถในด้านการสอน การศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาตนเอง การวางแผนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนและเช่นเดียวกับผลการวิจัยของมานพ เกตุเมฆ ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพพื้นฐานของครูช่างอุตสาหกรรม พบว่า (มานพ เกตุเมฆ 2536: 20-30) สมรรถภาพที่มีความจำเป็นโดยตรงต่ออาชีพครูได้แก่ความสามารถในการสอนเป็นอย่างดี

ส่วนคุณลักษณะที่สำคัญตามเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจนั้น พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเป็นคุณลักษณะทั่วไปที่ผู้ประกอบอาชีพครูหรือคนทั่วไปควรมี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ น้อมจิตต์ ชูสุวรรณ ที่ทำการวิจัยเรื่อง คุณธรรมนิยมของครูสังคมศึกษา ผลการสำรวจพบว่า (น้อมจิตต์ ชูสุวรรณ 2522: 46) ครูสังคมศึกษาควรมีคุณธรรมในด้านการตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม แสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้สอนมีความรับผิดชอบสูงแล้ว ก็จะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเจลิยว บุรีภักดิ์ ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย พบว่า (เจลิยว บุรีภักดิ์ 2531: 18) ลักษณะครูที่ดี ด้านคุณธรรมและความประพฤติ ได้แก่ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน การตรงต่อเวลา รับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตนเอง ความเมตตากรุณา เสียสละ รู้จักประเมินผลและปรับปรุงตนเอง

ข้อที่น่าสังเกตจากการเปรียบเทียบสมรรถภาพเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับกลุ่มผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่ม

ผู้สอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนไม่ค่อยเข้าใจในระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลเท่าที่ควร ส่วนผู้บริหารก็เห็นว่า การวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมินผลการทำงานของครูโดยภาพรวมได้ด้วย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีส่วนรับผิดชอบในการดูแลและส่งเสริมให้การวัดและประเมินผลเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวัสดิ์ จิตต์จนะ ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่า (สวัสดิ์ จิตต์จนะ 2525: 83-84) ผู้บริหารและผู้สอนมีระดับความเข้าใจในระเบียบการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในระดับดี แต่ผู้สอนมีความเห็นในระดับพอใช้

อีกประการหนึ่ง ผู้สอนวิชาชีพซึ่งสอนภาคปฏิบัติและผ่านการฝึกอบรมการวัดและประเมินผลภาคปฏิบัติ อาจเห็นว่า มีกฎเกณฑ์และวิธีการที่ยุ่งยาก เท่าที่ทำการประเมินผลงานของผู้เรียน จากการสังเกต และประเมินด้วยตา บวกกับความพอใจก็เพียงพอแล้ว แต่ผู้บริหารเห็นว่า ผู้สอนวิชาชีพที่คือนั้น ควรจะมีความสามารถในการวัดและประเมินผลได้ ทั้งในงานทั่วไปและงานด้านการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉาวร สารวิทย์ ที่ทำการสำรวจความต้องการของครูอุตสาหกรรมศิลป์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในหมวดวัดผล พบว่า (ฉาวร สารวิทย์ 2529: 90-101) ครูควรมีคุณสมบัติด้านการวัดผล คือ สามารถสร้างมาตรฐานของข้อสอบ ทั้งข้อเขียนและเชิงปฏิบัติ ที่ใช้วัดความสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนอย่างเชื่อถือได้ สามารถประเมินผล ประสิทธิภาพการเรียนรู้อตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีการประเมินผลงานหรือแบบฝึกหัดต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างมีระบบแบบแผน มีการบันทึกผลการเรียนรู้อของนักเรียน โดยใช้ตารางแสดงความก้าวหน้า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มผู้สอนเห็นความสำคัญของสมรรถภาพด้านนี้น้อยกว่ากลุ่มผู้บริหาร เพราะผู้สอนต้องการ การวัดและประเมินผลที่ไม่ต้องมีวิธีการที่ยุ่งยากมาก แต่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการให้ทำตามกฎเกณฑ์และวิธีการ การวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง ยุติธรรม ให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนทุกระยะ เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นและพัฒนาการเรียนรู้อของตน

ความน่าจะเป็นของผลการวิจัย ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจควรมีสมรรถภาพด้านคุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพมากที่สุด เช่น สมรรถภาพด้านกนินสัยในทางธุรกิจและการจัดการ แต่ทั้งสองกลุ่ม ให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 14 ตรงกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ กับผู้สอน ยังไม่ค่อยเข้าใจถึงจุดประสงค์ของหลักสูตรแขนงวิชาชีพคหกรรมธุรกิจที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เรียนที่ออกไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีความรู้ทางด้านการทำธุรกิจและมีใจรักที่จะทำธุรกิจ ซึ่งถ้าผู้สอนมีสมรรถภาพทางด้านนี้อยู่ ย่อมจะถ่ายทอดและส่งผลไปยังผู้เรียนให้มีสมรรถภาพตามต้อง

การด้วย เพราะสมรรถภาพของผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของผู้เรียนโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ คือ สมรรถภาพทางวิชาชีพทั้ง 15 ด้าน ไปพัฒนาผู้สอนในคณะวิชาบริหารธุรกิจหรือคณะวิชาคหกรรมศาสตร์ ให้เข้ามาสอนในแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคัดเลือกผู้สอนที่มีสมรรถภาพทางวิชาชีพทั้ง 15 ด้าน ไปเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในวิชาชีพแขนงคหกรรมธุรกิจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาไปถึงสมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ โดยเฉพาะเรื่อง

2.2 ควรศึกษาถึงลักษณะและพฤติกรรมย่อยของสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ที่สามารถวัดหรือสังเกตได้

2.3 ควรนำผลการวิจัยไปตรวจสอบความเป็นไปได้กับกลุ่มผู้ผลิต ผู้ใช้และผู้รักษา
มาตรฐาน

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ และคณะ การศึกษาศมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ต้องการ กรุงเทพฯ
มหานคร ศึกษานิตเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2523
- กองมาตรฐานวิชาชีพครู, สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ครูกับวิชาชีพ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว 2529
- กองวิชาการบริหารงานบุคคล, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ กฎหมายระเบียบในการบริหาร
งานบุคคลสำหรับข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2528
- กองส่งเสริมวิทยฐานะครู, กรมการฝึกหัดครู, กระทรวงศึกษาธิการ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท. 2536
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การวิจัย และพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู
ให้มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2531
- จันทร์ ชุ่มเมืองปัก มาตรฐานวิชาชีพครู กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ม.ป.ป.
_____ จรรยาบรรณสำหรับครูไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
2529
- จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช สมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์ เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนวิทยาศาสตร์
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2536
- เจลิยว นุริภักดี รูปแบบการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมของประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา 2531
- ชมพันธ์ กุญชร ณ อรุรยา การฝึกหัดครูแบบสมรรถภาพ (Competency Based Teacher
Education) กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน 2519
- ชาญณรงค์ แสงสว่าง “การสร้างเครื่องมือวัดสมรรถภาพทางการสอนของครูวิทยาศาสตร์
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานการ
ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524
- ถาวร สารวิทย์ การอาชีวศึกษา และเทคนิคศึกษา พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก 2529
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร “ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับวิชาชีพบริหารการศึกษา” ใน ประมวลสาระ
ชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 15 นนทบุรี
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช 2537

- ทองอินทร์ วงศ์โสธร “คุณธรรมและจรรยาวิชาชีพของผู้บริหารการศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัยมหาดำเนินการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 6 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2538
- ธรรมรส โชติคุณุช “การพัฒนาคุณภาพงาน” ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพมหาวิทยาลัยมหาดำเนินการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 11 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2539
- น้อมจิตต์ ชูสุวรรณ “คุณธรรมนิยมของครูสังคมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522
- บรรจง ชูสกุลชาติ “Teaching Spirit” ครูปริทัศน์ กันยายน 2520 หน้า 40-50
- ประยูร ชีระพงษ์ “วิญญาณครู” 40 ปีครูสภา ตุลาคม 2528 หน้า 25-30
- ปรีชา วงศ์ชูศิริ เอกสารประกอบการสัมมนาการผลิตและการใช้ครูวิทยาศาสตร์ เรื่อง “สมรรถภาพครูวิทยาศาสตร์” 2520
- พรพรรณ ไชยประพาพ “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูวิทยาศาสตร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522
- พรทิพย์ รัตนवासานนท์ “ทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรมที่พึงประสงค์” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาคบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2537
- พิกุล สีหงษ์ การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพและการมีงานทำ กรุงเทพมหานคร กองวิจัยทางการศึกษาระดมวิชาการ 2531
- พันธ์ ศรีสุทธี “สมรรถภาพของครู อาจารย์ที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2533” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม 2534
- พัชรินทร์ เหมโชติ “ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครุคณิตศาสตร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ ภาคศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533
- พุทธทาสภิกขุ “วิญญาณแห่งความเป็นครู” วารสารการศึกษาแห่งชาติ เมษายน - พฤษภาคม 2524 หน้า 44-62

ไพศาล วีระไทย “ศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์สอนวิชาไฟฟ้าปฏิบัติตามความต้องการของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2525

ภิญโญ สาธร การวัดและประเมินผล กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิชย์ 2518

มานพ เกตุเมฆ “การศึกษาสมรรถภาพพื้นฐานของครูช่างอุตสาหกรรม ระดับมัธยมศึกษา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2536

ยนต์ ชุ่มจิต ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แพรวพิตยา 2526

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนพัฒนาอาชีพศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของ

กรมอาชีพศึกษา กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีพศึกษา 2535

สมนึก ประเสริฐปาลินัตร “ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการปฏิบัติการสอนของครูมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 7” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก 2532

สมบุรณ์ ดันยะ “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524

สมศิริ ชัยศุภมงคลลาภ “การนำเสนอโครงการพัฒนาสมรรถภาพของครูภาษาไทยใน

โรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530

สาโรช บัวศรี รายงานการประชุมปฏิบัติการเรื่องจรรยาครู เรื่อง “แนวความคิดเรื่องจรรยาครู”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524

สวัสดี จิตต์จนะ “การประเมินผลการเรียนในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษาใน

เขตการศึกษา 7” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2525

สุคนธ์ เอกอุ “ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูอาจารย์คหกรรมศาสตร์

แผนกผ้าและเครื่องแต่งกาย” สังกัดกรมอาชีพศึกษา วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหา

บัณฑิต ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2534

- สุรพันธ์ ดันศรีวงษ์ วิธีการสอน 1 พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2531
- สุวิทย์ โอบายะวาทย์ "การเสริมสร้างสมรรถภาพทางวิชาชีพของครูช่างในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2530
- อรรถวุฒ จารุสาธิต "การศึกษาสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรมในทรรศนะของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิคและผู้บริหาร ครูผู้สอนในสถาบันผลิตครูช่างอุตสาหกรรม" วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2536
- อัมพิกา ไกรฤทธิ เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง "หลักการสอนแบบ Kaigen" แพร์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ 2528
- Anderson, Hans o. Reading in Science Education for the Secondary School.
New York : Macmillan, 1969.
- Batista, E.E. "The Place of Colleague Education in the Appraisal of College Teaching : A Revieine of Literature," Research in Higher Education."
- Coker, H. "Identifying and Measuring Teacher Competencies : The Carrol Country project," Journal of Teacher Education." 27(4) : 54 - 56 ; January, 1976.
- Dodl, Norman R. "Selecting Competencies Outcome for Teacher Education,"
The Journal of Teacher Education. 26(2) : 194; February 1973.
- Good, Carter V. "Dictionary of Education 2nd ed." New York : Mc Grow - Hill, 1973.
- Mager, R.F. and K.M. Beach. "Developing Vocational Instruction Belmont", Calif :
Fearan Publishers, 1976.
- Miller, W.R and H.C. "instructors and their jobs" Chicago;ILL, 1976
- Tomas, Wartruba R. and Wright L. Penny. "How to Develop a Teacher Rating Instrument," Journal of Higher Education." 6(6) : 653 - 661; Novem -
December, 1975.

รายนามผู้เชี่ยวชาญ 3 ฝ่ายในการสร้างกรอบแนวคิดเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายการศึกษา

1. ศาสตราจารย์คุณหญิงเต็มศิริ บุญยสิงห์	ที่ปรึกษาสมาคมสภาสตรีแห่งชาติ
2. ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร	ที่ปรึกษาสมาคมสภาสตรีแห่งชาติ
3. อาจารย์อำนวยการ ศรีสวรรณ	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
4. อาจารย์สมศรี ลิขิตวัฒนกุล	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
5. อาจารย์ยุวดี ศรีศิริพันธ์	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
6. อาจารย์จงกล เลหาพัชรินทร์	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
7. อาจารย์คนึง คงดี	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
8. อาจารย์ไพฑูรย์ นันตะสุนทร	ศึกษานิเทศก์คณะคหกรรม
9. นายประจวบ กาญจนเวศน์	ศึกษานิเทศก์คณะบริหารธุรกิจ
10. นายธีระ รัตนชาติ	รองเลขาธิการ ก.ค.

ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายผู้สอน

1. ดร. โควิน คตังแสง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม
2. รศ. วราภรณ์ ธาราวานิช	ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร. วจิรัฐ ภิรมย์ธรรมศิริ	ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ดร. สุภาพ นัฏราภรณ์	ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. รศ. ดร. มณฑารพ จักกะพาก	ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. ผศ. กาญจนา วุฒนันท์	ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7. ผศ.จิตรพิ	ชวาลาวัลย์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
8. รศ.นิยม	บุญมี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
9. รศ.เฉลิมศักดิ์	สุภาพล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
10. ผศ.จันทนา	ดิระวัฒน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายสถานประกอบการ

1. นายสมบุญ	เรืองกาญจนเศรษฐ์	โรงแรมสุรินทร์ ที่ปรึกษา ร.ม.ต. ช่วยว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ
2. นายพิสิฐ	พัฒนาเสรี	บจก.จินตนา นครราชสีมา
3. นายวัชรพงษ์	บำรุงศรี	บ.ไทยศิลป์ อากเนย์
4. นางจินตนา	ผลสมบุญ	บจก.จินตนา นครราชสีมา
5. นางพิราวรรณ	พิทยายุทธวินิจ	โรงเรียนสอนตัดเสื้อ เสริมสวย ขอนแก่น
6. นางสร้อยลัดดา	มหาสุข	ร้านอาหารอาหารไทยแม่ศรี ขอนแก่น
7. นางจารุณันท์	จรดล	ผู้จัดการอุทยานการค้ากาดสวนแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่
8. นางรุจิรา	ชั้นอินทร์งาม	หจก. รุจิราฟลาวเวอร์ จำกัด กรุงเทพฯ
9. นางกาญจนา	บุญยะไพศร	หัวหน้าแม่บ้านโอเชียลวิง โรงแรมแอม บาสเตอร์ซิตี จอมเทียน พัทยา จ.ชลบุรี
10. นายรับเสด็จ	สิงหรงค์	ร้านดอกไม้สด - ประดิษฐ์ จ.สุโขทัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรา สมประสงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
3. อาจารย์ ดร. วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์
กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ 0908.36/ว 288

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

10 เมษายน 2538

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยดิฉัน นางพรลณี ชัยรัตน์ เป็นนักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร การศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่องการศึกษาองค์ ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ตามโครงการ วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว ดิฉันได้จัดทำเครื่องมือที่จัดเก็บรวบรวม ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านคหกรรมศาสตร์ ได้โปรด พิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอ ขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรลณี ชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 055 - 611789

โทรสาร. 055 - 612419

ที่ ศธ 0908.36/545

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

13 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย กระดาษไข เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ข้าพเจ้า นางพรลณี ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้สอนแขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ และศึกษานิเทศก์แขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรลณี ชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

โทร. 055 - 611789

โทรสาร. 055 - 612419

ที่ ศธ 0908.36/567

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

17 กรกฎาคม 2538

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 2 ชุด
2. แบบสอบถามงานวิจัย จำนวน 2 ชุด

ข้าพเจ้า นางพรลณี ชัยรัตน์ ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้สอนแขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ และศึกษานิเทศก์แขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ และอนุญาตให้ใช้แบบสอบถามดังกล่าวด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรลณี ชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

โทร. 055 - 611789

โทรสาร. 055 - 612419

ที่ ศธ 0908.36/657

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

8 สิงหาคม 2538

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ 4 คหกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย จำนวน 7 ชุด

ข้าพเจ้า นางพรลณี ชัยรัตน์ ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชา คหกรรมธุรกิจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้สอนแขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ และศึกษานิเทศก์แขนงวิชาอาหารฯ ผ้าฯ คหกรรมฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2538 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรลณี ชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

โทร. 055 - 611789

โทรสาร. 055 - 612419

ที่ ศธ 0908/1926

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

21 สิงหาคม 2538

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยกรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาให้ นางพรลณี ชัยรัตน์ นักศึกษาปริญญาโท วิชาบริหาร การศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหาร อาจารย์ และศึกษานิเทศก์ ในหน่วยงานสังกัดกรมอาชีวศึกษา เพื่อการวิจัยเสนอวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ" ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ โปรดอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอุดมศักดิ์ จันทร์เกษม)

นักวิชาการศึกษา ระดับ 7 รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทร. 2829357

ที่ ศธ 0908.36/ว 648

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย 64000

7 สิงหาคม 2538

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย จำนวน 7 ชุด

ข้าพเจ้า นางพรลณี ชัยรัตน์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้สอนแขนงวิชาอาหารฯ ฝ่ายคหกรรมฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้อำไปทำการวิจัยเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ และกรุณาส่งแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 15 สิงหาคม 2538 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางพรลณี ชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา

โทร. 055 - 611789

โทรสาร. 055 - 612419

ภาคผนวก ค

รายชื่อสถานศึกษาที่ทำกรวิจัย

รายชื่อสถานศึกษาที่ให้ข้อมูล

สถานศึกษา	จำนวน (ชุด)
1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา	7
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ	7
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษานนบุรี	7
4. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	10
5. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	10
6. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	10
7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	10
8. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	10
9. วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี	10
10. วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา	10
11. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี	10
12. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	10
13. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	10
14. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต	10
15. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช	10
16. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี	10
17. วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี	10
18. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	10
19. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่	10
20. วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	10
21. วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่	6
22. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์	10
23. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก	10
24. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย	10

สถานศึกษา	จำนวน (ชุด)
25. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์	10
26. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรธานี	10
27. วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี	10
28. วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	10
29. วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น	10
30. วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	10
31. วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด	10
32. วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	10
33. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	10
34. ศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา	6
รวม	327

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อประกอบการวิจัย

1. ชื่อสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. คณะวิชาที่เปิดสอน
 - 2.1 คณะวิชาบริหารธุรกิจ มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น คน

แขนงวิชาการบัญชี	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาการตลาด	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาเลขานุการ	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาคอมพิวเตอร์	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาอื่น ๆ	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
 - 2.2 คณะวิชาคหกรรมศาสตร์ มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น คน

แขนงวิชาอาหารและโภชนาการ	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
แขนงวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
แขนงวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
 - 2.3 คณะวิชาศิลปหัตถกรรม มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน คน

แขนงวิชาศิลปประยุกต์	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาหัตถอุตสาหกรรมศิลป์	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน	
แขนงวิชาอื่น ๆ	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอน	คน
 - 2.4 คณะวิชา มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น คน

แขนงวิชา	มีจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งสิ้น	คน
----------------	------------------------------------	----

(ลงชื่อ)

(.....)

ผู้ให้ข้อมูล

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์
เพื่อกำหนดองค์ประกอบสมรรถภาพของผู้สอน

แบบสัมภาษณ์นี้จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดองค์ประกอบสมรรถภาพทางวิชาชีพของผู้สอน
แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาจัดทำเครื่องมือในการวิจัยศึกษา องค์ประกอบ
สมรรถภาพทางวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ

แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้สอนและ
ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จึงใคร่ขอได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและตรงตามความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

คหกรรมธุรกิจ หมายถึง แขนงวิชาหนึ่งของคณะคหกรรม ที่ต้องเรียนวิชาประเภท
คหกรรม (ผ้า อาหาร คหกรรมทั่วไป) 900 คาบ และเรียนวิชาบริหารธุรกิจ (บัญชี เลข
การตลาด) 600 คาบ

นางพรลณี ชัยรัตน์

โทร. 055 - 611789

055 - 612419

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

1. ชื่อหน่วยงาน
2. ผู้ให้ข้อมูล
- ตำแหน่งหน้าที่
3. ประเภทธุรกิจของหน่วยงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้สอนตามระดับความมากน้อย

สมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>1. คุณวุฒิ/ประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู (มีความรู้ทางด้านวิชาชีพอย่างน้อยในระดับปริญญาตรี) <u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u></p> <p>2. หลักสูตร/เนื้อหารายวิชา (มีความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของหลักสูตร สามารถวิเคราะห์ ปรับปรุง คัดแปลงหลักสูตร และนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน) <u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u></p> <p>3. การวางแผนการสอน (มีความสามารถในการวางแผนการสอน การจัดทำโครงการสอนและการเขียน สามารถเขียนแผนงานและโครงการได้) <u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u></p>					

สมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>4. เทคนิคการสอน (มีเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้สามารถสอนเชื่อมโยงความรู้ด้านพณิชยการและคหกรรมให้สอดคล้องกัน ได้ รู้เทคนิคการสร้างเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานสามารถเลือกใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสมในการสอนภาคปฏิบัติ) <u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u> </p> <p>5. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน (มีความสามารถในการวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ สามารถในการแปลงวัตถุประสงค์เป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้และสามารถในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลได้ สามารถวิเคราะห์ข้อสอบ สร้างข้อสอบมาตรฐานและมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่เป็นมาตรฐาน) <u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u> </p>					

สมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>6. การใช้สื่อการเรียนการสอน (มีทักษะที่จะใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนประเภทต่าง ๆ ได้ สามารถพัฒนาความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ สามารถซ่อมและบำรุงรักษาเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการได้ ได้รับการอบรมการผลิต และ การใช้สื่อและผู้สอนควรได้ไปฝึกงานในสถานประกอบการ)</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p>					
<p>7. จิตวิทยาในการเรียนการสอน/ความสัมพันธ์กับผู้เรียน (สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียน อยากรู้ อยากเห็น และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สามารถแก้ไขปัญหาขณะทำการสอนและปฏิบัติงานได้ สามารถให้คำแนะนำปรึกษา แนะนำและปกครองผู้เรียนได้ สามารถในการควบคุมห้องเรียน)</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p>					
<p>8. การพัฒนา/การศึกษาค้นคว้าสร้าง ความเชี่ยวชาญ (มีการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมวิทยาการ</p>					

สมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>และประสบการณ์ใหม่ ๆ ในวิชาที่เกี่ยวข้อง สามารถประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับงาน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยการอบรม สัมมนา ดูงานทางวิชาชีพ ค้นคว้า ติดตาม ปรับปรุงผลการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ ผู้สอนควรได้ไปศึกษา ดูงานทั้งในและต่างประเทศ)</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>9. กึ่งนิสสัยในทางธุรกิจ/วิธีการจัดการเชิงธุรกิจ</p> <p>(มีกึ่งนิสสัยในการใช้ภาษาอังกฤษ ในการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความสามารถในการจัดการ การคิดคำนวณราคา ในการผลิตและการบริการในเชิงธุรกิจ สนใจในวงการธุรกิจและการตลาดทางวิชาชีพคหกรรม มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ)</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>10. คุณธรรม/วิญญานการเป็นครู</p> <p>(มีความรับผิดชอบ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน</p>					

สมรรถภาพผู้สอนวิชาทฤษฎีธรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>ตรงต่อเวลา รู้หน้าที่ ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี เสียสละ อุทิศเวลาให้กับการเรียนการสอน และงานของส่วนรวม เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความจริงใจ มีเมตตา มีความเข้าใจตนเอง และบุคคลอื่น มีเหตุผล รู้จักให้อภัยมีความสุข)</p> <p>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>11. บุคลิกภาพ</p> <p>(ความเชื่อมั่นในตนเอง การเป็นผู้นำ การเข้ากันได้ดีกับผู้อื่น กล้าแสดงความคิดเห็น ความสามารถในการเข้าสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ คล่องแคล่ว ว่องไว ความมั่นคงทางอารมณ์ กระตือรือร้น มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ สุขภาพดี ฉลาดเฉลียว มีอารมณ์มั่นคง)</p> <p>ใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา บุคลิกภาพทางกาย สุขภาพดี แต่งกายสะอาด เรียบร้อย ทันสมัย บุคลิกภาพทางการสื่อสาร มีความสามารถในการเป็นผู้พูด ผู้ฟัง อ่านและเขียนที่ดี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา การระดมสมอง มีทัศนคติที่ดี การจัดการและการเป็น</p>					

สมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>ผู้นำ สามารถจัดการตนเอง จัดหน่วยงาน กระจายงาน ควบคุมผู้เรียนได้เข้าใจถึง ความจริงในโลกธุรกิจ)</p> <p><u>ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม</u></p>					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ทางด้านสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับผู้สอน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพ
ของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการหาข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน
2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของผู้สอน แขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามตำแหน่งหน้าที่ของท่าน

ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ศึกษานิเทศก์ทางด้านวิชาชีพคหกรรม	() ผู้สอนแขนงวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
() ศึกษานิเทศก์ทางด้านวิชาบริหารธุรกิจ	() ผู้สอนแขนงวิชาอาหารและโภชนาการ
() ผู้อำนวยการ	() ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมทั่วไป
() ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	() ผู้สอนแขนงวิชาการบัญชี
() หัวหน้าคณะวิชาชีพคหกรรม	() ผู้สอนแขนงวิชาการตลาด
() หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ	() ผู้สอนแขนงวิชาการเลขานุการ

วุฒิผู้ตอบแบบสอบถาม

- () สูงกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี
 () ต่ำกว่าปริญญาตรี

จำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา

- () 15 ปี ขึ้นไป
 () 10 - 15 ปี
 () ต่ำกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือเป็นความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่เป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพ ในแต่ละด้านว่าความสำคัญมากน้อยระดับใดจาก 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- (5) สำคัญมากที่สุด
- (4) สำคัญมาก
- (3) สำคัญปานกลาง
- (2) สำคัญน้อย
- (1) สำคัญน้อยที่สุด

สมรรถภาพต่อไปนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถภาพทางวิชาชีพและแนวทางในการพัฒนา
ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ขอให้ท่านแสดงระดับความคิดเห็นแต่ละองค์ประกอบ และ/หรือ
องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ท่านจะระบุเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

สมรรถภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สมรรถภาพด้านคุณธรรม	5	4	3	2	1
2. สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู	5	4	3	2	1
3. สมรรถภาพด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
4. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์	5	4	3	2	1
5. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนางาน วิชาการ	5	4	3	2	1
6. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ	5	4	3	2	1
7. สมรรถภาพด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน	5	4	3	2	1
8. สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา	5	4	3	2	1
9. สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน	5	4	3	2	1
10. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
11. สมรรถภาพด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน	5	4	3	2	1
12. สมรรถภาพด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู	5	4	3	2	1
13. สมรรถภาพด้านกิจนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ	5	4	3	2	1
14. เป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพ) หรือสถาบันวิชาชีพ	5	4	3	2	1

สมรรถภาพที่เป็นองค์ประกอบที่ควรให้ความสำคัญเพิ่มเติม คือ

.....

.....

ตอนที่ 3 คุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือเป็นความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่เป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพ ในแต่ละด้านว่ามีความสำคัญมากน้อยระดับใด จาก 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- (5) สำคัญมากที่สุด
- (4) สำคัญมาก
- (3) สำคัญปานกลาง
- (2) สำคัญน้อย
- (1) สำคัญน้อยที่สุด

คุณลักษณะต่อไปนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ขอให้ท่านแสดงระดับความคิดเห็นแต่ละคุณลักษณะและ/หรือคุณลักษณะที่สำคัญ และจำเป็นอื่น ๆ ที่ท่านจะระบุเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

สมรรถภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ความซื่อสัตย์	5	4	3	2	1
2. ความเมตตากรุณา	5	4	3	2	1
3. ความเสียสละ	5	4	3	2	1
4. ความขยันหมั่นเพียร	5	4	3	2	1
5. ความอดทน	5	4	3	2	1
6. ความรับผิดชอบ	5	4	3	2	1
7. ความสุขุมรอบคอบ	5	4	3	2	1
8. ตรงต่อเวลา	5	4	3	2	1
9. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี	5	4	3	2	1
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	3	2	1
11. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	5	4	3	2	1
12. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	5	4	3	2	1
13. รักความก้าวหน้า	5	4	3	2	1
14. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	5	4	3	2	1

คุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาองค์ประกอบของเกณฑ์สมรรถภาพทางวิชาชีพ
ของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการหาข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น กรุณาตอบคำถามทุกข้อ ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างเกณฑ์ มาตรฐานในด้านสมรรถภาพทางวิชาชีพคหกรรมธุรกิจ ซึ่งสามารถใช้เกณฑ์ที่ได้ ในการคัดเลือกและพัฒนาสมรรถภาพผู้สอนวิชาคหกรรมธุรกิจ

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามตำแหน่งหน้าที่ของท่าน

ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ศึกษานิเทศก์ทางด้านวิชาชีพคหกรรม	() ผู้สอนแขนงวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย
() ศึกษานิเทศก์ทางด้านวิชาบริหารธุรกิจ	() ผู้สอนแขนงวิชาอาหารและโภชนาการ
() ผู้อำนวยการ	() ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมทั่วไป
() ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	() ผู้สอนแขนงวิชาการบัญชี
() หัวหน้าคณะวิชาชีพคหกรรม	() ผู้สอนแขนงวิชาการตลาด
() หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ	() ผู้สอนแขนงวิชาการเลขานุการ

วุฒิผู้ตอบแบบสอบถาม

- () สูงกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี
 () ต่ำกว่าปริญญาตรี

จำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา

- () 15 ปี ขึ้นไป
 () 10 - 15 ปี
 () ต่ำกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 สมรรถภาพของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือเป็นความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่เป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของสมรรถภาพ ในแต่ละด้านว่า มีความสำคัญมากน้อยระดับใด จาก 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- (5) สำคัญมากที่สุด
- (4) สำคัญมาก
- (3) สำคัญปานกลาง
- (2) สำคัญน้อย
- (1) สำคัญน้อยที่สุด

สมรรถภาพต่อไปนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถภาพทางวิชาชีพและแนวทางในการพัฒนา
ผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจ ขอให้ท่านแสดงระดับความคิดเห็นแต่ละองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

สมรรถภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สมรรถภาพด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ					
2. สมรรถภาพด้านวิญญูณการเป็นครู					
3. สมรรถภาพด้านจิตวิทยาในการเรียนการสอน					
4. สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์					
5. สมรรถภาพด้านการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนางานวิชาการ					
6. สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ					
7. สมรรถภาพด้านเทคนิคและการจัดระบบการสอน					
8. สมรรถภาพด้านการใช้หลักสูตรและวิธีสอนรายวิชา					
9. สมรรถภาพด้านการวางแผนการสอน					
10. สมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน					
11. สมรรถภาพด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน					
12. สมรรถภาพด้านประสบการณ์วิชาชีพในการเป็นครู					
13. สมรรถภาพด้านกึ่งนิสัยในทางธุรกิจและการจัดการ					
14. สมรรถภาพด้านการวิจัย					
15. สมรรถภาพด้านการแนะแนว					
16. สมรรถภาพด้านงานธุรการ					
17. สมรรถภาพด้านการพัฒนาตนเอง					
18. สมรรถภาพด้านการพัฒนาชุมชน					
19. สมรรถภาพด้านความรู้ในสถานการณ์บ้านเมือง					
20. สมรรถภาพด้านความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต					

สมรรถภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
21. เป็นสมาชิกของสมาคม (ตามมาตรฐานผู้ประกอบการวิชาชีพ หรือสถาบันวิชาชีพ					

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของผู้สอนแขนงวิชาคหกรรมธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ

โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือเป็นความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่เป็นระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของผู้สอนที่มีประสิทธิภาพว่าคุณลักษณะใดมีความสำคัญมากน้อยระดับใด จาก 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- (5) สำคัญมากที่สุด
- (4) สำคัญมาก
- (3) สำคัญปานกลาง
- (2) สำคัญน้อย
- (1) สำคัญน้อยที่สุด

คุณลักษณะต่อไปนี้ อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นของผู้สอนแขนง
 วิชาคหกรรมธุรกิจ ขอให้ท่านแสดงระดับความคิดเห็นแต่ละคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็น ดังต่อไปนี้

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ความซื่อสัตย์					
2. ความเมตตากรุณา					
3. ความเสียสละ รักการเป็นผู้ให้					
4. ความขยันหมั่นเพียร					
5. ความอดทน					
6. ความรับผิดชอบ					
7. ความสุชุมรอบคอบ					
8. ตรงต่อเวลา					
9. ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี					
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
11. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น					
12. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
13. มีเหตุผล					
14. รักความก้าวหน้า					
15. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
16. ความใฝ่รู้ (แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ)					
17. มีความเป็นมิตร มนุษยสัมพันธ์ดี เข้าคนง่าย					
18. ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ของชุมชนและสังคม สิ่งแวดล้อม					
19. รักการทดลอง (ยอมรับและสนใจในนวัตกรรม)					

สมรรถภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
20. รักการทำงานกลุ่ม					
21. มีชีวิตชีวา (กระตือรือร้น คล่องแคล่ว ว่องไว)					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางพรลณี ชื่อสกุล ชัยรัตน์

เกิดวันที่ 15 มิถุนายน 2494

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 110 ถนนสิงหวัฒน์ อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน ผู้อำนวยการ ระดับ 8

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2509 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดมครุณีสตรีสุโขทัย

อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

พ.ศ.2512 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิชา

คหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยเทคนิคตาก

อำเภอเมือง จังหวัดตาก

พ.ศ.2514 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิชา

คหกรรมศาสตร์ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

พ.ศ.2515 ประโยคครุมัธยม วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

พ.ศ.2517 การศึกษาระดับบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ.2526 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช